

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2466
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čakovni račun št. 11.400

Načelna beseda

Dasi se je o priključitvi okolice k Mariboru v zadnjem času razpravljalo že veliko, je vendarle ta problem tudi z načelne ga stališča tako važen, da potrebuje vedno novih obravnav, vsaj dokler se organizirajo po sedanjih samostojnih okoliških občinah nekakšni »plebisciti« — kakor jih organizatorji sami imenujejo. — nas četudi nehoti spominjajo na izgubljeni koroški plebiscit l. 1920. in vsiljuje zanimivo paralelo, ki dokazuje, da so izvirni slovenske samovoljnosti vselej kačar gre za kakršnokoli združitev le afirmacija bolnega partikularizma, ležegača nam menda že v krvi ali kolektivni duhovni strukturi. Prav zaradi tega partikularizma, ki se očituje v centrifugalnih težnjah, smo izgubili koroški plebiscit! Da ne bi postali »Kranjci«, so Korošci raje ostali v Avstriji in se s tem odcepili od ostalih Slovencev ter izročili neizogibnemu potujčevanju! Agitacija, ki so jo koroški partikularisti vodili proti odločitvi za Jugoslavijo, je izvirala za čuda iz zelo podobnih temeljev, kakor izvirala agitacija naše okolice proti inkorporaciji.

Bridke izkušnje z nepopravljivimi posledicami nas Slovencev niso nikoli izučile. Korošci so ostali »Korošci« tudi po nepopravljivem grehu v prejšnjem stoletju, ko so naši predniki samovoljno zamudili dve priložnosti za ustvaritev združene Slovenije v Avstriji. Štajerstvo, kranjstvo, koroštvo in primorstvo je zmagalo nad slovenstvom in namesto velike združene kronovine Slovenije z dvema milijonoma prebivalcev, so nam ostale Štajerska, Kranjska, Koroška, Goriška, Trst in Istra (ter še Prekmurje), ki so dajale Nemcem, Italijanom in Madžarom vso možnost potujčevanja obrobni Slovencev. Ako bi bil partikularizem l. 1848. in pozneje izginil pred interesom slovenske celokupnosti in skupnosti, leta 1918. ne bi bili izgubili Primorja in leta 1920. ne bi bili izgubili plebiscita, ki ga sploh nikoli ne bi bilo. Takrat ali pozneje združena kronovina Slovenija, bi bila prešla neokrnjena v sklop kraljevine Jugoslavije in Slovenci bi imeli sedaj poleg Ljubljane in Maribora tudi Celovec, Beljak, Gorico in Trst.

Odpor proti priključitvi okolice k mestom seveda ne more imeti takih usodnih posledic za celoto, je pa, kakor rečeno, pojav iste naše bolezni. Priključitev je pa vendarle mnogo važnejša, kakor mislijo okoliščani in tudi važnejša kakor so povedali tisti, ki so se doslej oglašali v tej zadevi v javnosti za ali proti. Kar se je pri tem pozabilo, je to: Slovenci do pred nekaj desetletji nismo imeli nobenega mesta, potem je bila zares naša dolga Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj pa smo dobili komaj z zlomom Avstrije. In kdor studira naš kulturni, gospodarski in ves ostali razvoj, more prav lahko ugotoviti, da smo pričeli živeti zares v vsakem oziru kot narod šele takrat, ko smo dobili Ljubljano in še bolj ko so prešla v naše roke še mesta Maribor, Celje in Ptuj! Nadaljnji naš razvoj pa ovira še vedno dejstvo, da so vsa naša mesta premajhna in zato nesposobna, da bi v polni meri vršila tisto vodilno poslanstvo, ki jim kot centrom naroda pripada. Slovenci smo danes kmetje in malomeščani in bomo ostali to tako dolgo, dokler naša mesta ne zapuste kroga malomestnosti in postanejo večja!

Naravni porast naših mest je počasen, prepočasen, zato ga je treba pospešiti z inkorporacijo tesno z njimi spojenih

Priprave za delo nove vlade

Deklaracija in sklicanje skupščine — Nov volilni zakon — Poklonitev na Oplenju — Ustanovitev dveh velikih političnih organizacij

BEOGRAD, 27. junija. Na prvi seji nove vlade se je razpravljalo glavno o vladni deklaraciji in je bil pod vodstvom ministrskega predsednika izvoljen odbor za sestavo teksta. Določene so bile tudi glavne smernice deklaracije, ki bo obsegala obširno obrazložitev načelnega in delovnega programa. V prvem delu se bo bavila z notranjo, v drugem pa z zunanjo politiko. V prvem delu bo naglašeno, da je naloga vlade v prvi vrsti ustvariti pomirljiv kurz za nadaljnji razvoj in sporazum med vsemi deli. V njej bo govora tudi o finančnih in gospodarskih vprašanjih; pred vsem bo vlada skušala olajšati davčna bremena, da doseže s tem svobodnejše gibanje narodnega gospodarstva. V zunanji politiki bo vlada v deklaraciji obrazložila točno svoje stališče o vseh vprašanjih. Narodno skupščino je sklicala

vlada na sejo za 4. julija, da ji prečita svojo deklaracijo. Istega dne se bo sešel tudi senat. Finančni minister pripravlja za zasedanje predlog o proračunskih dvanajstih. Po sprejetju proračunskih dvanajstih pa bodo odšli poslanci najbrže na poletne počitnice. O nadaljnjem delu poročajo listi, da se v krogih opozicije pričakuje, da bo vlada takoj po dovršitvi najnujnejših poslov pričela razpravo o rešitvi najbolj perečih notranjepolitičnih vprašanj in zaradi tega gotovo ni daleč čas novih volitev, ki bodo izvedene na podlagi novega volilnega zakona, ki ga bo vlada v kratkem izdelala. Podlaga novemu zakonu bo najbrže volilna praksa Francije in Anglije, t. j. volitev poslancev po okrajih brez državnih list in nosilcev list. Glasovanje bo na vsak način tajno.

BEOGRAD, 27. junija. Danes jutraj

ob 7. uri so odšli vsi člani nove vlade na Oplenac, kjer so ob 10. uri prisostvovali spominski svečanosti o pokojnem kralju Aleksandru I. in se poklonili njegovemu spomenu in grobu.

BEOGRAD, 27. junija. Dejstvo, da se voditelj radikalov Aca Stanojević mudi v Beogradu tudi še po rešitvi vladne krize, se pripisuje tu velik pomen. Zdi se, da je ustanovitev nove Radikalne zajednice ali unije med radikali, klerikali in muslimani že sklenjena stvar. Aca Stanojević je o tem ponovno konferiral z dr. Korošcem in dr. Spahom. Ustanovitev te skupne fronte bo že za dni prijavljena. Dr. Spahi se očita, da je izdal dr. Mačka, ker se je po skupnem nastopu pri volitvah sedaj ločil od njega, na drugi strani se pa zatrjuje, da je bila zveza z dr. Mačkom le volilna zveza, ki torej po volitvah ne obstoja več. Dr. Maček bo z demokrati in zemljelci ustvaril drugo grupacijo.

Edenov neuspeh v Rimu

ITALIJA SE NI UKLONILA NE V EVROPSKIH NE V AFRIŠKIH ZADEVAH.

PARIZ, 27. junija. Angleški minister lord Eden prihaja danes iz Rima v Pariz, kjer se bo znova sešel z Lavalom. Pričakuje se, da bo ta sestanek rodil pozitivnejše rezultate kakor prvi, ker se je Eden sedaj prepričal tudi v Rimu, da je francosko-italijanska fronta trdna in se noče ukloniti volji Londona. Položaj je sedaj mnogo jasnejši, ker je znano, kakšno stališče je zavzel Mussolini, ki je potrdil francosko gledanje na vprašanja skoraj v celoti in se je oddvojil od njega le v nekaterih posebnih vprašanjih, na katere gleda Italija po svoje in želi iti svoja pota. Eden je v svojih telefonskih razgovorih z Londonom dobil zaradi tega že v Rimu naročilo, naj bo po-

pustljivejši. Tu se splošno pričakuje, da si Anglija ne bo upala docela razbiti fronto zahodnih vevlesil. O rimskem sestanku Edena z Mussolinijem se pa izve, da Italija ni odobrila angleško-nemškega pomorskega sporazuma in se tudi glede Abesinije ni uklonila. Italija zahteva mandat nad Abesinijo, ako pa tega ne dobi, potem bo šla svojo pot dalje in neizogibno pričela nameravano vojaško akcijo. Položaj je danes tak, da je sedaj vojna v Afriki neizogibna in se more pričakovati njen začetek že v najkrajšem času. Kaj bo sedaj ukrenila Anglija, še ni znano. Položaj je zelo kritičen in ne ve nihče, kakšen bo končni razplet.

Preprečen prevrat v Moskvi

MOSKVA, 27. junija. Sovjetski vladni se je posrečilo odkriti nevarno zaroto, ki je bila organizirana v sami kremelski straži. Med tem ko bi vsakdo pričakoval, da bo straža Kremlja, v katerem žive in delajo Stalin in vsi vrhovni komisariji sovjetskega režima, najzanesljivejša, se je pokazalo drugače. Med častniki in vojniki je bila namreč započeta zarota, ki je imela nalogo odstraniti celokupno sovjetsko vlado. Odkrita je bila zarota v zadnjem momentu in je bilo takoj aretiranih več častnikov in vojakov; kmalu pa se je izkazalo, da je nezanesljiva sploh vsa straža, tako, da so jo morali odgnati v neko vojašnico, kjer je sedaj zastražena. V Kremlju vrše stražno službo zopet člani GPU, čast-

niki in civilni eksponenti bolševizma. Vidijo se zopet na straži civilisti s puškami na rami, kakor za časa revolucije.

Slovenski poslanci needini

ZAGREB, 27. junija. Kakor poroča »Obzor« iz Ljubljane, se nekateri slovenski poslanci niso udeležili sej Jugoslovanskega poslanskega kluba. Zatrjuje se, da v vrstah slovenske parlamentarne delegacije ni enotnosti, ker je večina za podpiranje nove vlade, dočim hočejo nekateri ostati zvesti Jevtičevemu programu in zavzeti napram novi vladi opozicijsko stališče.

MARUŠIČ OSTANE SENATOR.

BEOGRAD, 27. junija. Bivši minister dr. Drago Marušič je odložil oba poslanska mandata in obdržal svoje mesto v senatu.

okolic. Ljubljana se mora tako povečati na 100.000 prebivalcev, Maribor na vsaj 50.000, Celje na 20.000 in Ptuj na 10.000. Šele taka slovenska avtonomna mesta bodo postala zares naši centri, šele taka bodo lahko s povečano silo vršila svoje funkcije in poslanstvo v našem narodu in bodo nehala biti »predmestja« jugoslovanskih in izven naše države ležečih vlemest! Inkorporacija okolic je torej živ-

ljenski interes našega celokupnega naroda, zato tu ne gre le za interese Maribora in interese Pobrežja, Studencev itd., marveč za obče slovenske interese. Pred interesi naroda kot celote se pa morajo molče umakniti vsi »interesi« malega partikularizma in kampanilizma! NAŠA MESTA SE ZATO MORAJO POVEČATI IN SE BODO POVEČALA!

LAVAL O POLOŽAJU.

PARIZ, 27. junija. Na sestanku ravnateljev pokrajinskih listov je imel Laval velik govor, v katerem je dejal, da se je zaradi neprestanih kriz zmanjšala avtoriteta Francije v svetu. Laval bo skušal storiti vse, da se mednarodni položaj popravi in da se najde tudi sodelovanje z vsemi. Dejal je: »Ako postane mogoče sporazum z Berlinom, se ne bom branil skleniti ga, Branim našo državo in civilizacijo!«

FINANČNI POLOM RUSKIH OBČIN

MOSKVA, 27. junija. Sovjetske mestne in vaške občine so zašle v silne finančne težkoče in stoje pred polomom. V nevarnosti je nadaljnji obstoj šol in drugih občinskih ustanov. To stanje povzroča vedno večajoča se bremena v korist centralne uprave.

NEMŠKI NABORI.

BERLIN, 27. junija. Zaenkrat se bodo izvršili v Nemčiji postopno nabori letnikov 1911 do 1916.

NEMCI SE MNOŽE.

BERLIN, 27. junija. Po uradnih podatkih se prebivalstvo Nemčije naglo večja. Tekom lanskega leta se je število prebivalcev pomnožilo za 474.000 duš, tako, da je štela Nemčija koncem leta 66 milijonov ljudi.

BREZPOSELNOST V ČSR.

PRAGA, 27. junija. Listi poročajo, da se je na severnem Češkem oglašilo nedavno za 12.519 prostih mest 1.156.718 prosilcev. Brezposelnost se je na Češko-slovaškem v zadnjem času nevarno povečala.

NOVA LETALA.

LONDON, 27. junija. Iz poučenega vira se izve, da so ob priliki zadnjih letalskih vaj preizkusili nove tipe letal, ki lete brez posadke in se morejo popolnoma varno voditi z zemlje. Konstrukcija letal ni znana, ker je tajnost.

LEPRA PREMAGANA?

PARIZ, 27. junija. Po dveletnem delu se je posrečilo pariškemu zdravniku Vautremanu in njegovi sotrudnici ge. Brunovi producirati prvo kulturo bacilov gobavosti na umeten način. Obenem sta iznašla serum proti gobavosti, ki je zelo učinkovit.

Dnevne vesti

Žalostna usoda artistke

V TUJINI USPEHI, V DOMO VINI BEDA.

Grenek je kruh, ki si ga služijo razni »črni umetniki« in artisti križem sveta, še grenkejši pa je zaslužek raznih artistk, ki jih imamo prilike videti tudi v Mariboru. Res jih je mnogo med njimi, ki so skregane s poštenim delom in zaslužkom, so pa nekatere tudi umetnice v svojem težavnem poklicu, ki ga zahteva današnja človeška družba. Življenje vsake posamezne artistke je več ali manj zvezano s skrivnostnimi zgodbicami, ki jih rodi pohlepčnost moške družbe in narekuje želja po denarju. Ko bi govorile stene samo mariborskih nočnih lokalov, bi se v kaj čudni luči pokazale človeške slabosti in dobrote.

Pred dnevi smo zabeležili kot vestni kronisti tudi v našem listu kratko vest, da je odšla zdoma neka 37-letna artistinja in zapustila pismo, v katerem sporoča znancem svoj obup nad življenjem, iz katerega pa jo je rešila neka njena znanka. Policijsko poročilo tega žalostnega dogodka razkriva še žalostnejšo usodo navdane Marije Ozvaltičeve, poklicne artistke pod imenom »Draga Draškovičeva«, rojene in pristojne v Rogatecu. Ozvaltičeva se je že kot mlado dekle predala nemirnemu življenju. Ko se je izurila v raznih spretnostih, ki jih zahteva poklic privlačne artistke, je šla v svet in prepotovala vsa večja mesta Evrope. O njenih nastopih, ko je lomila železo, ko je skakala bosa po razbitem steklu in bodečih

žeblih, ko so se ljudje z avtomobili vozili preko njenega hrbta, ko se je uspešno mečevala kot Srbkinja in Rusinja in še o raznih drugih skoro neverjetnih atrakcijah pričajo originalne fotografije in poročila ter kritike v najrazličnejših listih, ki jih ima Ozvaltičeva s seboj. Na prvi pogled bi šibkosti njenega telesa nikdo ne prisodil take igre s človeškimi življenjem. Zanimivo pa je, da je povsod nastopala pod umetniškim imenom »Draga Draškovič« in da je vsepovsod skrbela, da ni bil njen priimek splošno.

Iz Nemčije se je Draškovičeva pred kratkim vrnila v domovino in se ustavila s potjo v Mariboru. Tudi v Mariboru je želela pokazati svoje spretnosti javnosti. Zaman pa je vsepovsod iskala nastavitve. Mariborčani imajo več smisla za razne »zlate deklice« in za razne Aleksice, o katerih smo pozneje v listih brali kaj čudne stvari. Vsa obupana je včeraj na policijski pripovedovala, da je v tujini nastopala z lepimi uspehi, domovina pa zanjo nima koščka kruha.

lodvoru ga bodo ob prihodu brzovlaka sprejeli ban dravske banovine g. dr. Dinčko Puc, zastopniki vojaških oblastev in mestne občine mariborske, pripravljali odbor evharističnega kongresa in številna duhovščina. Ob slovesnem sprejemu bo igrala pri vlaku vojaška godba. Po sprejemu pa bo papežev legat sprejemal častne goste v čakalnici II. razreda. Po teh sprejemih se bo podal na tribuno in bo tam podelil zbranemu ljudstvu blagoslov. Ob sprejemu pri vlaku ne sme ljudstvo na peron, pač pa bo smelo po blagoslovu na peron in bo smelo prisostvovati slovesu, ko se bo papežev legat s svojim spremstvom in drugimi odličnimi predstavniki naše javnosti odpeljal s posebnim salonskim vlakom iz Maribora proti Ljubljani.

Unionske rokoborbe

Maska se je pojavila v sredo zvečer na unionskem borišču. Sodeč po telesni konstituciji, gibih in drugih okoliščinah prijemne tehnike, je letošnja črna maska identična z lanskio. Črnc Kid Carney je že v tretji minuti podlegel, obdelan in izmučen po dvojnem nelsonskem prijemu. Pri spoprijemu Jugoslavana Markoviča in Nemca Auderscha se je vsakdo lahko prepričal o izredni sili in moči, s katero razpolaga jugoslovanski borec

KAM v nedeljo 7. julija?

VSI na mejo, na **SLADKI VRH** k

veliki obmejni in šolski manifestaciji

Poziv fotoamaterjem

FOTO RAZSTAVA AMATERJEV NA MARIBORSKEM TEDNU BO OD 3. DO 11. AVGUSTA 1935.

Uprava Mariborskega tedna poziva vse fotoamaterje, da sodelujejo pri razstavi umetniških fotografij. Pogoji:

1. Sodelujejo lahko vsi fotoamaterji s slikami umetniškega značaja in pozitivne tehnike. Slike neokusno izdelane in z roko kolorirane se ne sprejmejo. Motivi slik so poljubni.

2. Interesenti smejo vposlati največ 10 slik. Velikost slike mora obsegati 18 cm. Slike naj se pošljejo nemontirane.

3. Razstavna pristojbina za sodelovalce znaša 25 Din. Pristojbin se ne vrne.

4. Na hrbtu slike je treba navesti tekočo številko, ime slike in točen naslov.

5. Točno izpolnjene prijave naj se pošljejo Mariborskemu tednu najkasneje do 15. julija, slike pa najkasneje do 23. julija. Pošiljke, ki bi prispele kasneje, ne pridejo v poštev.

6. Uprava Mariborskega tedna bo polagala na slike največjo pazljivost, ne odgovarja pa, če slike pri transportu zmanjajo ali se pokvarijo. Po končani razstavi bo uprava Mariborskega tedna vrnila slike avtorjem.

7. Pri otvoritvi razstave dobi vsak razstavljaec brezplačen katalog, ki je obenem potrdilo za sprejete slike. Vsaki razstavljaec sprejme spominsko plaketo,

med tem ko bodo najboljše slike nagrajene z denarjem, zlatimi, srebrnimi in bronastimi plaketai ter eventualno drugimi nagradami.

8. Od prodanih slik dobi M. T. 15% za kritje stroškov.

9. Uprava M. T. si pridržuje pravico za razmnoževanje razstavljenih slik, če ji avtor tega ni izrecno zabranil.

10. Proti odloku razstavljalnega odbora in ocenjevalnega sodišča ni priziva. V spornih primerih odloča razstavni odbor.

11. Posebno plaketo prejmejo fotoklubi in fotosekcije, ki bodo imeli največ razstavljenih slik.

12. S podpisom na prijavnici potrjuje vsak pošiljatelj, da so slike njegovo lastno delo in da sprejme vse razstavne pogoje.

Odločilna TEKMA za prvenstvo LNP

V nedeljo ob 17:30 na igrišču SK Svobode prvenstvena tekma

SK Ilirija : SK Svoboda

Ob vsakem vremenu!

Slovesna otvoritev doma Jadranske straže v Bakru na Jadranu

Oblastni odbor Jadranske straže pristopa dne 29. junija t. l. k otvoritvi svojega doma v Bakru na Jadranu. Pozval je na to manifestacijo JS vse bližnje bratske odbore, kakor tudi vse svoje ogranke s prošnjo, da se v čim večjem številu udeležijo slavlja v Bakru. Za udeležence te slavnosti je gen. dir. drž. žel. odobrila »povlastico« za vse vlake, in sicer tako da velja od 26. do 29. junija za odhod ter od 30. junija za povratek. Vsak udeleženeec naj si na odhodni postaji kupi cel listek do Bakra in železniško legitimacijo št. K 13, na podlagi katere bo imel prost povratek. S tem bo marsikateremu udeležencu mogoče ostati nekaj dni na našem morju, ne da bi bil vezan na takojšnji povratek.

Opozarjamo vse one, ki se nameravajo udeležiti te manifestacije, da je zadnji najpripravljen vlak osebnih vlakov, ki odhaja v petek, dne 28. junija ob 18. uri iz Maribora in ima ob 23. uri v Zagrebu pri-

ključek za Bakar, kamor prispe dne 29. junija zjutraj ob pol osmih. Za ta dan je prijavljenih že 150 udeležencev iz vrst našega pomladka, katerim se bo priključilo v Mariboru in na ostalih postajah do Zidanega mosta še ostalo članstvo. Potuje se v udobnih Pulmanovih vozovih, katere nam bo iz prijaznosti stavila železniška uprava na razpolago in bodo rezervirani izključno za udeležence otvoritve doma Jadranske straže v Bakru.

V Bakru naj pusti vsak svojo železniško legitimacijo žigosati v društveni pisarni v Bakru v restavraciji »Gradskega vrta«, kjer bo posloval tudi stanovanjski urad.

Sprejem papeževega zastopnika v Mariboru

Jutri popoldne z dunajskim brzovlakom ob 13:38 bo prispel s svojim spremstvom v Maribor poljski primas kardinal Hlond, ki bo zastopal svetega očeta na evharističnem kongresu v Ljubljani. Maribor bo priredil visokemu cerkvenemu dostojanstveniku svečan sprejem. Na ko-

razstava letos aranžirana, še bolj okusno kakor prejšnja leta in je pokazala v marsi katerem oziru lep napredek. Poleg narodne ornamentike, ki se goji tako pri pouku risanja, kakor ročnih del vseh vrst, smo videli tudi nove tendence pouka v praktičnih smereh. Tako moramo posebej omeniti plakato grafiko in pri ročnih delih razne izdelke za dom. Razstava je pokazala, da so uspehi učnega osebja v teh strokah odlični, pa tudi med dijakinjami in dijaki je več vidnih talentov. Šoli in prirediteljem razstave moramo iskreno čestitati.

Naši izvozniki sadja imajo svojo organizacijo. Danes dopoldne je bil v lovski sobi pri »Orlu« ustanovni občni zbor Združenja sadnih eksporterjev za dravsko banovino. V imenu pripravljalnega odbora je podal obširno poročilo predsednik g. Srečko Kranjc, v katerem je med drugim omenil uspehe, ki jih je dosegel odbor ter podal prognozo letošnje sadne letine v naši in v drugih državah. Prečitana so bila tudi nova pravila, ki jih je občni zbor soglasno sprejel. Daljša debata se je razvila zaradi borznih vzpov. Sprejetih je bilo več važ-

KINO

GRAJSKI KINO

Od petka do vključno ponedeljka pri popoldanskih predstavah: **„Silly Mikki-čudo“**. revija III. del, popolnoma nova za Maribor. Ob 9. zvečer dnevno nemški vefilim **„Ženska temnica“** Silvija Sidney. Pri večerni predstavi senzacija za Maribor ženski boks-match. V soboto in nedeljo velika matinea pri globoko znižanih cenah. Začetek ob 11. u.

Naznanila!!!

V ponedeljek, 1. julija, pričnemo objavljati naš novi roman

„Sida Silanova“

delo **Marija Skalana**, avtorja „Oceanopolisa“ in „Semisirisa“. Roman se odigrava v Dravski dolini in v Mariboru v pravkar minilih letih in bo zato zanimal vse naše čitatelje.

Naročite takoj **„Večernik“**, ako ga imate. Je najcenejši dnevnik v Jugoslaviji in stane po pošti na mesec le 10 Din. dostavljen na dom na 12 Din.

nih sklepov, ki bodo mnogo pripomogli k napredku izvoza našega sadja.

Kostanji padajo. Mestna občina je podrla kostanje v Maistrovi ulici, deloma pa tudi v Razlagovi ulici. Pri podiranju so delavci precej razkopali pešpoti in se jih nikdo ne usmili. Upravičeno se meščani pritožujejo, da jim kostanje podirajo, ne skrbijo pa za popravilo cest in pešpoti. Nekatere pa bodejo v oči kostanji, ki jih delavci še niso posekali. Na tiho jim povemo, da gnezdiijo na teh kostanjih ptički in da bodo kostanje podrli, ko bodo ptički odleteli.

Potne olajšave tujim turistom. Finančno ministrstvo je izdalo naslednjo odredbo, ki bo nedvomno mnogo koristila letošnjemu tujskemu prometu. Policijski obmejni komisariji bodo lahko zastavljali tujim turistom vizume na meji, za katere bodo morali plačati znižano turistično takso za vizum v znesku 10 Din. Obmejni komisariji pa se morajo prepričati, v koliko naj bi posamezni tuj turisti škodovali interesom naše države, in pa takim turistom, ki si radi oddaljenosti našega konzulata niso mogli preskrbeti vizuma za prehod meje iz letoviščarskega kraja v letoviščarski kraj ali v podobnih primerih.

Vpisovanje na vseh mariborskih osnovnih šolah in manjšinskih šoli je dne 1. jul. od 8.—12. ure in od 16.—17. ure. Pri vpisovanju novincev je treba predložiti krstni list, domovinski list in potrdilo o cepljenju koz.

Vpisovanje v prvi letnik državne trgovske akademije bo 1., 2. in 3. septembra. Sprejetih bo v prvi razred na novo 40 učencev in učenk, ki so dovršili nižjo srednjo šolo z malo maturo ali pa meščansko šolo s končnim izpitom. Prednost sprejema imajo sinovi trgovcev, industrijcev in obrtnikov, ki bodo ostali po šolanju v domačem podjetju.

Lep dar mariborskemu muzeju. Mariborskemu muzeju je poklonil župnik v Šmartnem na Pohorju tri rimske nagrobne in votivni kamen patrona kamnarjev Saksana. Nagrobne in kamen so pripeljali od Šmartna na Pohorju v Maribor na stroške ge. Ivanke Lipoldove. Obe ma dobrotnikoma izreka mariborsko Muzejsko društvo za naklonjenost pristrčno zahvalo.

Za nagrobni kamen tragično umrlemu Avgustu Kelneriču je Narodna strokovna zveza nabrala prostovoljnih prispevkov v znesku 3500 Din, ter se tem potom še enkrat najtopleje zahvaljuje. Obenem prosimo kiparje in kamnoseke, da izdelajo načrte, ki naj se gibajo v okviru tega zneska, in naj jih dostavijo Narodni strokovni zvezi, Sodna ul. 9 III. do 15. julija 1935.

Borzi dela v Mariboru išče dva kamnoseka za fina marmornata dela. Podrobne informacije dobe zainteresirani pri Borzi dela v Gregorčičevi ulici.

Študijska knjižnica. V času od 1. julija do 8. septembra bo čitalnica zaprta. Knjige bomo izposojali dvakrat na teden, in sicer vsako sredo in soboto od 8. do 12.30. Morebitne želje glede uporabe knjižnice v znanstvene namene je treba javiti ravnanstvu.

Starokatoliška cerkev. Sv. maša za dušnica za vidovdanske junake: bo na Vidovdan ob 8. uri jutraj v Narodnem domu, 2. nadstropje.

Pravoslavni vernikom. Jutri na Vidov dan bo v pravoslavni kapelici maša za dušnica za vse padle junake, ki so žrtvovali svoja življenja za osvobodjenje in zedinjenje našega naroda od Kosovega pa do poslednjih osvobodilnih bojev po končanem svetovnem klanju. Maša se bo pričela ob 9. uri in se je naj udeležijo verniki pravoslavne vere v čim večjem številu. Je rišel?

Kongres gluhtonemih v Mariboru. Ob priliki letošnjega Mariborskega tedna bo v Mariboru kongres gluhtonemih. Kongresa se bodo udeležili delegati zavodov za gluhtoneme iz vse države.

Zanimiva razstava. Ob priliki letošnjega Mariborskega tedna bo organizirana zanimiva razstava lepakov in razstava fotografskih posnetkov. Take razstave Maribor doslej še ni videl.

Romanje zadržnikov na Oplenec, se bo vršilo s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora na Vidov dan, 28. t. m. ob 18.26. Vsi, ki so se prijavili, naj pridejo pravočasno na kolodvor, kjer jim bodo dodeljeni vagoni in izročene železniške kontrolne karte. Zunanji priglasienci vsto pajo na sledečih postajah: Pragersko ob 18.49, Poljčane 19.07, Celje 19.44, Zidani most 20.24.

Velikodušen dar. Gospod Rudolf Stermecki, veletrgovec v Celju, je poklonil za šolski fond drž. trg. akademije v Mariboru 3.000 Din. Znesek se bo po želji plemenitega darovalca porabil kot nagrada učencem za najboljše izdelane teme iz narodnega gospodarstva, trgovstva in drugih trgovskih predmetov.

Promenadni koncert v Mestnem parku ob praznikih. Na praznik sv. Petra in Pavla bo dopoldne od 11. do 12. ure igrala v mestnem parku vojaška godba pod taktirko vojaškega kapelnika g. Svobode. V nedeljo 30. t. m. pa promenadnega koncerta v parku ne bo.

Mestno kopališče bo jutri, petek na Vidov dan zaprto. V soboto na praznik sv. Petra in v nedeljo bo kopališče kakor navadno od 8. do 12. ure odprto.

Poziv vsem veslačem. Ker se bodo, o priliki letošnjega Mariborskega tedna vršile v Mariboru veslaške tekme za prvenstvo dravske banovine in bodo smeli tekmovali samo verificirani tekmovalci. Kakaj-zveze, poziva Mariborski veslaški klub, da se vsi člani, ki nameravajo tekmovali, zglasijo pri tajniku g. Vodišku ali

pa v knjižarni Učiteljske tiskarne, da dajo svoje podatke ter poravnajo tudi za tekoče leto članarino, ako jo še niso. Istočasno pa vabimo tudi vse druge veslače, ki se resno bavijo z veslaškim sportom, da pristopijo v naše vrste. Prijave sprejemata zgoraj navedena.

Veslaške tekme v Mariboru. Po poročilih, ki smo jih dobili iz Ljubljane, se bodo vršile letos o priliki Mariborskega tedna na Dravi veslaške tekme (kajak-tekme) za prvenstvo dravske banovine. Bodo to prve te vrste tekme pri nas, ob enem so tudi izbirne tekme za državno prvenstvo.

Mednarodni zadržni dan proslavi Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Mariboru tudi letos, in sicer na praznik sv. Cirila in Metoda 5. julija (za primer slabega vremena pa v nedeljo, dne 7. julija) na telovadišču Sokola I. v Magdalenskem predmestju. Prirediteljev obsega spreved, ki krene ob 16. uri z Rotovškega trga, koncert, govore, ognjemet in zabavni del na zgoraj omenjenem telovadišču.

Iz »Putnikove« pisarne. Pisarna mariborskega »Putnika« bo poslovala na Vidov dan ves dan, na praznik sv. Petra in Pavla v soboto od 8. do 11. ure dopoldne, v nedeljo, 30. t. m. bo pa ves dan zaprta. Menjalnica na kolodvoru pa bo poslovala vse dni podnevi in ponoči.

»Hermes«. Enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru vpisuje vsak dan od 10.—11. ure. Zrinskega trg 1. Zahtevajte prospekte! Sprejemajo se tudi pismene prijave.

Streliči pozor! Lepke in tarče dobite v puškarni Čutičeve vdove v Slovenski ul. in puškarni Strnad na Aleksandrovi cesti.

Občinski odbor Rdečega križa Radvanje naznanja vsem prijateljem, da priredi dne 7. julija t. l. veliko ljudsko veselico v Radvanju v gostilni g. Anderla (»Pri lipi«), katere dobiček je namenjen za podporo najrevnejšim učencem radvanske šole. Vljudo zato prosimo vsa druga društva, da bi tega dne ne prirejali podobnih prireditev. Odbor.

Uradovanje blagajne Mestnih podjetij. Blagajna mestnih podjetij jutri na praznik Vidovega dne ne bo poslovala.

Vsako nedeljo vrtni koncert. »Gostilna Kosič«, Koroščeva 54.

Ne samo nizke cene po Din 4.50, 6.50 in 7.50 za kosilo ter Din 3.50 in 5.— za večerjo, temveč tudi kvaliteta in kvantiteta hrane sta merilo o dobrem, zadostnem in cenemem prehranjevanju, ki so ga deležni gosti tukajšne največje jedilne restavracije.

Javne kuhinje na Slomškovem trgu 6. Tombola NO na Trgu svobode v nedeljo, dne 30. junija ob 15. Oglejte razstavo dobitkov domačih proizvodov na Trgu svobode. Kupite srečke, število dobitkov je zelo veliko.

Mednarodne rokborbe v Unionu, ob 20.30, dne 27. junija se borijo sledeči pari: Janeš (Jugoslovan):Markovič (Jugoslovan), Črna maska:Faktur (Žid), dr. Andersch (Nemec): Bogner (Madžar), odločilni boj Belič (Bolgar):Caney (francoski črnc).

Moški zbori Ipavčeve župe se zbero 5. julija popoldne na Rotovškem trgu ter pred odhodom zadržnikov Nabavljalne zadruge skupno zapoje »Zdravico« in »Čolnčku«.

Zobozdravnica dr. med. dent. Bosiljka Krajnović, Maribor, Glavni trg 23 se nahaja na potovanju ter do nadaljnjega ne ordinira.

Izlet Maribor, Bled, Bohinj, Kranjska gora, Planica in nazaj Din 220.—. Odhod v soboto 29. junija. Vse podrobne informacije pri »Putniku«, Aleksandrova c. 35.

Nočna lekarniška služba. Jutri v petek bosta imeli nočno lekarniško službo mestna Minažikova lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu in Albanežjeva lekarna »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici; v soboto dvorna Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arehu« na Glavnem trgu in Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu; v nedeljo 30. t. m. Albanežjeva lekarna »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici in Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti; v ponedeljek 1. julija pa dvorna Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arehu« na Glavnem trgu in Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu.

Prof. Josip Brvar, katerega je, kakor znano, povzela neka avtomobilistka 4. t. m. na križišču Koroške ceste in Gajeve ulice, da so ga z zlomljenima nogama peljali v bolnišnico, je po neumornem prizadevanju naših zdravnikov že rešen. Rešeni sta mu tudi obe nogi in je upati, da bo v doglednem času popolnoma okreval.

Huda nezgoda tekstilnega delavca. Včeraj dopoldne se je pripetila v Hutterjevi tekstilni tovarni v oddelku za plemenitev blaga ponovna huda nezgoda. Po nesrečnem naključju je prišel med valarje stroja z roko delavec Franc Feranc. Valarji so mu roko do ramen hudo poškodovali, da bo delj časa nezmožen za vsako delo. Ponesrečenega delavca so morali prepeljati v bolnišnico.

Na Aleksandrovi cesti zasačena tiho-

tapca. Preteklo noč okrog polnoči je stražnik v Frančiškanski ulici ustavil nekega sumljivo debelega moškega in njegovega spremljevalca z aktovko. Ko je oba moška ustavil, sta se pričela sumljivo obnašati in je njuno vedenje in pa sumljiva debelost povzročila v stražniku sum, da je oba povabil na stražnico. Pri preiskavi so našli pri obeh skupno 18 kg saharina. Spoznali so pa v njih železniškega kurjača Alojzija Mačka in Ljubljane in znanega mariborskega tihotapca in krojača Ivana Šmida. Policija je obema saharin zaplenila in ju pridržala v zaporih. Danes dopoldne so oba zaslišali in izročili finančni oblasti, ki ju bo strogo kaznovala.

Sejem za živino. Na včerajšnji sejem so prignali 426 glav živine, in sicer 13 konjev, 8 bikov, 90 volov, 301 krav in 14 telet. Kupčija je bila precej živahna in je bilo prodanih 257 glav. Cene za kilogram žive teže so bile naslednje: debeli voli 2.75—3.40 Din, poldebili 2 do 2.25, voli za rejo 2.25 do 2.75 Din, biki za klanje 2 do 2.50 Din, glavne krave debele 2.25 do 2.75 Din, plemenske krave 1.50 do 2 Din, krave za klobasarje 1 do 1.25, molznice in breje krave 2 do 2.50 Din, mlada živina 2.25 do 4 Din, teleta pa 2.50 do 4 Din. Cene mesa: volvosko meso I. vrste 8 do 10, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6, teletina I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 5 do 6 Din, sveža svinjina pa 8 do 14 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 29.5 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 14.6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 21.7 stopinjah 745, reduciran na ničlo pa 742; relativna vlaga 83; vreme je tiho in vroče; vremenska napoved napoveduje stanovitno vreme.

URE za stanovanje
za žep
za na roko

M. JLGGER-JEV SIN, Gosposka ulica 15
Olajšani plačilni pogoji

Dunaški vtisi

BEograd—DUNAJ

600 Jugoslovanov je te dni potovalo na Dunaj. Iz Beograda in Zagreba, Sarajeva in Osijeka, Ljubljane in Maribora ter drugod. Trgovci in znanstveniki, študentje in industrijci, hotelirji in zasebniki. Potovali so v organizaciji Putnika, da se dokaže, da ni nikakršnih tendenc, ako se Jugoslovani spravljamo na letovanje v tujino. Tudi v Avstrijo gremo. Zakaj ne? To je bil smisel tega potovanja. V Mariboru vstopimo zadnji in zasedemo že določene prostore. Sosedje so Ljubljanci, v drugem vozu Zagrebčani, 30 jih je iz zagrebškega območja. Ne samo smisel za potovanje. Tudi nekaj, kar je z žepnimi zadevami v najtesnejši zvezi, igra tukaj vlogo. Dunaj videti in nekaj žrtvovati se izplača. Pred prihodom v lepo mesto ob Donavi je bila to je slutnja. Ob vrnitvi je slutnja prešla v prepričanje. Naglo so šli mimo nas Gradec, Bruck ob Muri, Semmering, Wienerneustadt. Na Dunaju navalijo od vseh strani na nas in nas kakor tovarno živinče obloži z najrazličnejšimi letaki, prospekti in drugim. Propagandna organizacija na višku! Zunanji pred Südbahnhofom nas čakajo avtobusi, da nas prepeljejo v hotel »Oester reichischer Hof«. Na vseh sedežih nas

nala, med ovitkom je bila na vizitki podobnem listku izrečena dobrodošlica. Iz besedila sem mogel razbrati, da niso bili ti listki natisnjeni samo za nas. Pavšalno besedilo daje slutiti, da se »Wiener Journal« spominja na ta način vseh gostov, ki prihajajo v večjem številu na Dunaj. V omenjeni številki »Wiener Journala« je namreč napisal naš dunajski poslanik Djordje Nastasijević toplo pisan članek o prijateljstvu med Beogradom in Dunajem.

KAPUCINSKA GROBNICA

Popoldne so nas vodili po mestu. Kakor prideš semkaj, vidiš nekaj novega. Kjerkoli obstane pogled, je nekaj lepega, privlačnega in znamenitega. Dunaj je mesto gotike in baroka. Pomembna poslopja, veličastne stavbe: od svetoštetanske stolnice do Belvedera, od Karlove cerkve do bivšega cesarskega dvora. Dunaj je mesto značilno meščanskih gostiln in kavarn. Veselja in resnobe, pri ljudnosti in preprostosti. Zgodovine in tudi sedanjosti...? Notranjost mesta smo si natančno ogledali. Posebno je zanimala podzemna grobnica pri oo. kapucinih, kjer so k večnemu počitku položeni ostanki slavnih in manj slavnih Habsburžanov. Preko 80 svinčenih rakev v prostranih podzemnih prostorih.

Ni kar takole lahko priti do te grobnice. Ne mislim na šilinge. To je jasna zadeva. Povelja in pojasnila slug gredo semtertje. Precej traja, preden se odpro

tista vrata na hodniku, ki vodijo nizdol. Sredi vseh teh številnih krasno izdelanih rakev, med katerimi je najstarejša ona cesarja Matije (1612—1619), se dviga in dominira poslednje počivališče cesarice Marije Terezije in njenega soproga Franca Lotariškega. V bližini vsi njeni. V sosednjem oddelku dvigajoča se krsta Franca I. in njegovih v bližini. Tudi ob dvignjeni rakvi Franca Jožefa I. smo se ustavili. V predprostoru pa visi slika poslednjega Habsburžana na cesarskem prestolu avstroogrške monarhije — Karola I. Okoli slike zelenje in vencji. Prostor je pripravljen za slučaj, če bi naneslo, da bi njegove zemске ostanke prenesli semkaj. Zanimalo me je, kdo je med obiskovalci. Bilo je nekaj gospa, ki jim je bilo videti, da so nekoč pripadale okolici cesarskega dvora. Redno prihajajo semkaj zbujat spomine na stare, dobre čase... Ko smo se vrnili na prosto in stopili v kapucinsko cerkev, je zbudila moje zanimanje starejša, visoka gospa, ki je ravno korakala mimo. Zdelo se mi je, da sem ta obraz že nekje na sliki videl. Stopil sem do starejšega Dunajčana, ki mi je vedel pojasniti. Bila je Schratova, nekdanja ljubica cesarja Franca Jožefa I., ki jo je oskrbel mati svojemu sinu — cesarju, ko je videla, koliko trpi njen sin zaradi nesrečnega zakona s cesarico Elizabeto, ki je bila popolnoma drugačnega značaja kakor Franc Jožef I. On je bil konservativen, ona naprednjaška. On vase zaprt in umaknjen, ona svetovnjaška. Njega so

sluge polivali v leseni kadi, ko si je privoščil malo kopanja, kar ni bilo pogostokrat, ona se je s Francem Jožefom borila več tednov, da ji je dal v Schönbrunnu urediti kopalnico. Sin Rudolf je bil ves materin. Katastrofa je bila neizogibna.

V GRINZINGU...

Še obstoja to gnezdece nekdanje dunajske romantike. Tudi Stewering še živi. Vinogradi segajo do hiš. Dunajski okus je našel tukaj svoje največje dopajenje. Pri Henglu smo bili zvečer. Prešerna godba, ki prevzema. Ta dunajska muzika je nekaj posebnega. Romantičnost vsebuje in melanholičnost, vselej ubranost in zanosno elementarnost. Rad poslušam te melodije. Izvrstna grinzinška kapljica razvema razpoloženje. Raznobarvne žarnice in luči predstavljajo svet okoli tebe v odmaknjeni daljci. Ob straneh z zelenjem zarasli »separeji« za iniciativno mladež, ki okupira te postojanke. Petje, veselje, židana volja... Ei, ti grinzinška kapljica, ki te ne more zagreniti niti misel na bridko razmerje med dinarjem in šilingom. Stopim k gospodarju in ga povprašam: »Dobro gre kupčija. Polno imate. Ni slabo tukaj v Grinzingu.« Pa mi odvrne: »Mlad ste, gospod, pa niste gotovo bili pred vojno v Grinzingu. Sicer bi tega ne zinjili. Kakor sto pa ena.« Slutil sem nekaj takšnega. Mož ni lagal. Drugi so tudi tako povedali: »Kakor sto pa ena.«

(Se bo nadaljevalo.)

Učni uspehi mariborske srednje in meščanskošolske mladine v šolskem letu 1934-35

Na vseh državnih srednjih in meščanskih šolah se je šolalo v preteklem šolskem letu v Mariboru 3638 dijakov in dijakinj — Z odliko je izdelalo razred 277, s prav dobrim uspehom 1190, z dobrim 1112, ponavljalni izpit ima 667, padlo pa jih je 329

Čas, najmočnejši vladar vsega življenja, je zopet označil v svojih analih konec dobe šolskega leta. Brezobzirno in naglo se je zavrtel v veliko veselje tisočim naše šolske mladine, ki se bo jutri po slovesni razdelitvi spričeval poslovila za daljši čas počitnic od svojih učil, profesorjev in učiteljev. Kdor je sam nekaj skusil vse grenkosti in sladkosti učenja, si more predstavljati razpoloženje, ki prevladuje ob koncu vsakega šolskega leta v mladih srcih. Z našo šolsko mladino pa se radujemo tudi mi, saj moremo ob koncu dobe njenega učenja, naporov in stremjenja, sporočiti naši najširši javnosti, razveseljive uspehe mlade prihodnosti in napredka in iz vsega srca privoščimo naši mladini zlati čas brezskrbnih počitnic.

Kako razveseljive uspehe je dosegla mariborska srednje- in meščanskošolska mladina, nam zgovorno pričajo podatki o uspehih ob koncu preteklega šolskega leta, ki smo jih dobili pri ravnatelstvih posameznih zavodov. Zatorej nikar obupati nad našo mladino! Če je razigrana, vihrava, domišljiva, razborita, vročerkvna, naj bo, saj je prida in mnogo obetajoča, saj jo bo življenje skovalo, saj je življenje njeno, saj je njena bodočnost. Javno priznanje pa zaslužijo profesorji in učitelji za svoj trud v prepričanju, da je šlo seme bujno v klasje in da je bila žetev bogata. V kolikor pa posamezni učenci in učenke niso dosegli zaželenega uspeha, moramo pripisati današnjim izrednim razmeram, ko so naši učni zavodi prenatrpani, ko so učni načrti taki, da se jih Bog usmili in ko profesorji in učitelji jedva zmagujejo svoje dolžnosti. Pomislimo samo, da se mora ubogi dijaček v prvem razredu klasične gimnazije učiti mimo materinega, še tri druge jezike. (Latinsčino, francoščino in srbohrvaščino!)

Procentualno najboljši uspehe izkazuje tudi preteklo šolsko leto državno učitelji-

šče, vendar pa moramo upoštevati, da so na učiteljsko že nekoliko starejši dijaki in dijakinje, ki imajo za seboj nižjo srednjo šolo. Najmočnejši šolski zavod je naša realna gimnazija, na kateri je bilo lani 28 razredov. To dejstvo kriči po nujni ženski realni gimnaziji. Maribor bo moral prej, ko slej rešiti ta pereči problem. Čudno le, da se mu ne da prvenstva in da se merodajni činitelji ne zganejo dovolj resno. Spričo danih razmer pa so učni uspehi naravnost sijajni in se popolnoma razblinja v nič nerganje dijakov in njih staršev zaradi mlajših učnih moči, ki poučujejo, reči moramo, z veliko požitno valnostjo na tem zavodu. Vse hvalevredna pa je očetovska skrb ravnatelja g. dr. Herica, ki s svojo večjo roko ustvarja red in disciplino v tej največji mariborski hiši mlade učenosti.

Mariborska klasična gimnazija pa je zvesta svojemu staremu renomeju. Najboljši material roma iz nje na naše in tuje univerze. Mnogo učenih mož je trgalo hlače na njenih klopih. Tudi ob zaključku preteklega leta izkazuje lepe uspehe. Od 731 dijakov jih je izdelalo razred z odliko in s prav dobrim uspehom 305, padlo pa jih je samo 52. Zavodu ravnateljuje že nekaj let priznani pedagog g. Mastnak, ki si je pridobil popolno zaupanje svojih di-

jakov. V poslovnem svetu se je zelo uveljavila državna trgovska akademija, ta naša najmlajša naučna ustanova. Izpočetka je bil na trgovsko akademijo velik naval, ki pa ga je zaježila gospodarska kriza in stagnacija v naši trgovini in gospodarstvu. V razredih je bilo v preteklem šolskem letu primerno število dijakov in dijakinj, kar nedvomno mimo strokovno sposobnih profesorjev, ugodno vpliva na zelo dobre uspehe. Po upokojitvi ravnatelja g. Dolenca, je prevzel ravnateljstvo g. Modic, ki je posvetil vse svoje praktične znanosti mlademu zavodu.

Silno so se razmahnile tudi naše meščanske šole, zlasti deška, na kateri je bilo v preteklem šolskem letu mnogo več učenec kot na obeh deških. Z zgraditvijo nove deške meščanske šole v magdalenskem predmestju, pa si bo oddahnila sedaj edina deška meščanska šola v Mariboru. Vse tri meščanske šole, na katerih je bilo v preteklem šolskem letu skupno 1399 učenec in učenka, izkazujejo razmerna lepe uspehe. — V naslednjem približno kratko statistično tabelo, ki nam priča o številu in uspehih dijakov in dijakinj na posameznih šolskih zavodih v preteklem šolskem letu:

Šolski zavod	Število učnih moči	Število razredov	Število učenec	Uspeh					Razred je izdelalo	Popravni izpit imajo	Padlo jih je	Končni uspeh v %
				odličnih	prav dobrih	dobrih	zadovoljnih	slabih				
Klasična gimnazija	35	17	731	89	216	241	546	127	52			74.70
Realna gimnazija	50	28	1176	93	352	388	833	216	112			70.83
Državno učiteljsko	21	7	196	17	109	55	181	15				93.00
Zasebno učiteljsko												
Trgovska akademija	9	4	141	1	12	72	114	16	11			80.08
Deška mešč. šola	27	17	750	29	259	217	505	158	87			67.33
Dekliška mešč. šola I.	14	8	357	31	136	83	250	71	31			70.00
Dekliška mešč. šola II.	14	8	287	17	106	56	182	64	36			63.76
Skupaj	170	89	3638	277	1190	1112	2611	667	329			71.77

Zrela mladina, kam so usmerjeni tvoji koraki?

KAKŠNE POKLICE SO SI IZBRALI LETOŠNJI MARIBORSKI ABITURIENTI IN ABITURIENTKE.

Maturitetno spričevalo je v žepu. Na pragu življenja, na težavnem razpotju. Poklic! Kam? Usodni trenutki za marsikaterega mladega človeka. Izbira poklica je prav gotovo najresnejša in najtežavnejša zadeva vsakega abiturienta. Tisoč dvomov, tisoč vprašanj in tisoč zaprek se pojavlja v mladi, po življenju hrepeneči duši. Kako dobro delo bi storil posameznikom in narodu tisti, ki bi prav svetoval tej naši zreli mladini. Ko je tako na razpotju, šele občuti kako silno malo je prinesla s seboj iz srednje šole za življenje.

Prav gotovo bo našo javnost zanimalo, kakšne poklice so si izbrali letošnji abiturienti in abiturientke nekaterih mariborskih srednjih šol. Od 53. na klasični gimnaziji jih namerava na univerzo 45. Izbral pa so si naslednje poklice: 9 bogoslovje, 9 pravo, 3 modroslovje, 5 tehniko, 6 zdravništvo, 2 živinozdravništvo, 1 vojaštvo, 1 visoko šolo za telovadbo, 1 konzularno akademijo, 1 usnjarsstvo, 1 nacionalno ekonomijo, 1 montanistiko, 3 poljedelstvo, 3 glasbo, 1 kemijo, 1 pomorsko akademijo, 2 eksportno akademijo, 4. nameravajo v privatno službo, 2 v državno službo, 2 pa v železniško službo. Na realni gimnaziji jih je napravilo maturo 31, od katerih jih namerava nadalje študirati 24, 7 pa jih namerava v službo. Dva sta se namenila v bogoslovje, 5 jih namerava študirati pravo, 1 modroslovje, 1 tehniko, 2 zdravilstvo, 1 farmacijo, 5 poljedelstvo, 1 glasbo, 1 aviatiko, 1 vojaštvo, 1 visoko šolo za telesno vzgojo, 1 abiturientski tečaj, 6 se jih namerava posvetiti privatni službi, 1 pa železniški službi. Zanimivo je, da namerava na tehniko z realne

gimnazije samo 1 abiturient, dočim jih bo s klasične gimnazije 5.

Beseda o gospodarskem sodelovanju

V GOSPODARSKA VPRAŠANJA NE SPADA DNEVNA POLITIKA!

Nedavno smo zapisali nekaj misli o anketi zagrebškega gospodarskega dnevnika »Jugoslovanski Lloyd« o vprašanju gospodarskega sodelovanja med dravsko in savsko banovino ter o zadnjih izjavah g. bana dr. Puca in nar. poslanca g. Mohoriča. Tekom zadnjih tednov se je v hrvatskih in v slovenskih časopisih ponovno pojavilo to vprašanje in razpravljalo o njem v raznih smereh. Podane so bile marsikateri zdrave pobude.

Ni dvoma, mnogo je terena, na katerem bi moglo gospodarsko sodelovanje obeh banovin, ali recimo Slovencev in Hrvatov, priti do polnega izživetja. Mislino tu predvsem na izmenjavo blaga. V vse večji meri ko doslej bi mogla Slovenija iz hrvatskega Primorja dobavljati n. pr. razno zgodnje sadje, zgodnje zelenjavo, morske ribe itd., dočim bi zopet Slovenija mogla savski in primorski banovini v večji meri nuditi raznovrstno pozno sadje, pozno zelenjavo in drugo, zlasti pa zimsko turistično sezono v njenih primorskih krajih. V pogledu pospeševanja tujskega prometa ste Slovenija in zlasti hrvatsko primorje, obe pasivni pokrajini, naravnost navezani na medsebojno pomoč in na skupno delo za dvigovanje turizma, ki je obema pokrajinama dragocen vir milijonskih dohodkov. Tu je zlasti važno tudi vprašanje izgradnje avtomobilskih in drugih i turizmu i go-

Na učiteljsko je napravilo maturo 76 maturantov, od teh 22 fantov in 24 deklet. V pretežni večini se bodo vsi posvetili učiteljskemu poklicu in le malo je takih, ki bodo šli dalje študirat. Državno trgovsko akademijo pa je letos absolviralo 19 učenec in učenka, ki se bodo posvetili v pretežni večini privatni službi.

spodarskim potrebam trgovskega in ostalega prometa služecih cest in železniških zvez, ki naj v enaki meri služijo interesom i ene i druge pokrajine in čim tesneje povežejo ekonomske niti, s katerimi so povezani življenjski interesi Slovencev in Hrvatov.

Seveda pa mora tudi to gospodarsko sodelovanje Slovencev in Hrvatov sloveti na nespremenljivem načelu in osnovi solidarnosti celega našega naroda jugoslovanskega, cele države. Ne sme biti pri tem nobenih zahrbtnih misli o kakšni prečinski fronti, naperjeni proti tretjemu delu našega naroda. Blazna bi bila misel, da je mogoče ustvariti gospodarski separatizem. Gospodarski zakoni so jekleni in se ne dajo vklepati v okvire ali verige kakšnih političnih gesel. Tudi smatramo i slovenske i hrvatske gospodarske kroge za veliko prerese, da bi mogli le za hip na takšne avanture pomisljati.

To smo smatrali za potrebno zapisati, ker na žalost od časa do časa še vedno naletimo na dogodke, ki kažejo, kako zelo mnogokrat politična mentaliteta vsa trenutno obvlada tudi sicer zdravi gospodarski instinkt. Doživeli smo povodom zadnjih volitev od 5. maja t. l., da je po volitvah prišel iz Zagreba glas, kako so Hrvati »divji« na Slovence, ker ti niso hoteli glasovati za Mačkovo listo.

Doživeli smo tudi npr. v zagrebških gostilnah skoro splošen bojkot naših slovenskih slatin (Radenske in Dogaške). Prepričani smo, da je bilo vse to le trenutni afekt. Toda v zdravem vzdušju bi se vočigled akcijam za gospodarsko sodelovanje tudi takšni afekti ne smeli pojavljati. Gospodarsko življenje naroda ne sme biti pod uplivom političnih gesel. Le potem bo mogoče res ustvariti atmosfero zdravega in uspešnega gospodarskega sodelovanja!

V. S.

Gibanje našega obrtništva

Občni zbor obrtnikov oblačilnih strok v Ljutomeru.

Združenje obrtnikov oblačilnih strok v Ljutomeru je imelo preteklo nedeljo v gostilni Strasser svoj redni letni občni zbor, katerega se je udeležilo 53 članov in ga je vodil predsednik g. Jakob Trstenjak. Za zapisnikarja je imenoval predsednik g. Ivana Hanžla, zbor pa je izvolil za overovatelje zapisnika g. Franca Cokana in Augusta Nemca. Poročal je, da bi se bil občni zbor že vršil, če bi ne bilo naloga od zbornice, naj se počaka, dokler se ne izvede reorganizacija združenja, odnosno reši vprašanje članskih vpisnin. Pozdravil je še zastopnika Zbornice in tajnika Okrožnega odbora g. Novaka in nato podal besedo g. Janku Prelogu, da poda tajniško poročilo.

Združenje šteje 120 članov, in sicer: 55 čevljarjev, 31 krojačev, 29 šivilj, 4 vrvarje in 1 modistinjo, pomočnikov 40 in vajencev 69. V preteklem letu se je prijavilo 64 šušmarjev, ki so bili povečini vsi kaznovani. tudi drugače se je združenje udeleževalo v korist svojih članov in bilo zastopano na vseh važnejših obrtniških zborovanjih. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal gosp. predsednik sam, posnemamo, da je imelo združenje v preteklem letu 8915.15 Din dohodkov in 6275.50 Din izdatkov, torej prebitka 2639.65 Din. Po poročilu predsednika nadzorstvenega odbora g. Andreja Bergleza se je računski zaključek soglasno odobril in podelila upravi in nadzorstvenemu odboru razrešnica. Prav tako se je soglasno sprejel in odobril proračun za leto 1935. V pomočniški izpraševalni odbor so bili izvoljeni vsi dosedanjí člani.

Med raznoteristmi je g. Julče Novak pozdravil zborovalce v imenu Zbornice za TOI in Okrožnega odbora, nato pa se je v daljših izjavah dotaknil vseh važnejših obrtniških vprašanj s posebnim ozirom na oblačilno stroko in žel za svoje poljudno poročilo pripravljanje vseh navzočih. Po razpravi nekaterih notranjih zadev je predsednik zaključil zborovanje ob 12. uri, zahvaljujoč se vsem za udeležbo.

Radio

Spored za petek 28. t. m. Ob 9: vidovdanska proslava; 12: plošče; 12.45: vreme, poročila; 13: čas, obvestila; 13.15: radio-orkester; 14: vreme, spored, borza; 17.30: sprejem papeževnega delegata; 18: začetek evharističnega kongresa; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19: radio-orkester; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos; 20.30: prenos, vmes čas, poročila, vreme, spored. Spored za soboto, 29. t. m. 7.30: čebelarstvo predavanje; 8: prenos iz stadiona; 9: prenos iz cerkve sv. Petra; 10: godalni kvartet; 11: radio-orkester; 12: maša na ploščah; 16: koncert nabožne glasbe; 17: prenos petih litanih z ljudskim petjem na stadionu; 19.30: nacionalna ura; 20: večer religiozne glasbe; 21.30: prenos; 21.45: »Parsifal«; 23.15: reportaža nočne procesije; 24: prenos slovesne polnočnice s stadiona. Spored za nedeljo 30. t. m. Ob 9: prenos pontifikalne maše s stadiona; 10: reportaža; 10.30: koncert; 12: simfonični koncert; 15: reportaža procesije; 17: zaključek kongresa; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Westfalije; 21.30: čas, vreme, poročila, obvestila; 22: narodne pesmi. Spored za ponedeljek 1. julija. Ob 12: plošče; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, borza; 18: do mače melodije; 18.50: zdravniška ura; 19.10: čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20: Iz tih samostanskih celic; 21.30: čas, poročila, vreme; 22: tamburaški orkester.

Čuvajte Jugoslavijo!

Prehrana in bolezni

VITAMINI IN NJIH POMEN ZA ZDRAVJE

Opazovanja ljudi, ki so bili prisiljeni hraniti se delj časa z enovrstnimi jedli, n. pr. v vojnem času ali pri daljši vožnji po morju itd., so dovedla do odkritja snovi, ki so za življenje neobhodno potrebne. Te snovi imenujemo vitamine. Če jih potem hrane ne zavžijemo v dovoljnih količinah, povzročajo bolezni, ki jih imenujemo avitaminoze. Dandanes poznamo šestere vitaminov, ki so važni regulatorji življenjskih procesov. Tako se n. pr. zlasti v tropičnih krajih pojavlja bolezen živčnega sistema beri-beri, ki je posledica pomanjkanja vitamina, ki ga nahajamo v skorji riževega zrna, kakor tudi v skorji našega zrnja. Skorbut in dnevna slepota sta posledica premajhnih količin vitaminov, ki jih nahajamo v sveži zelenjavi. Angleška bolezen (rachitis), ki vodi pri deci do skriviljenja kosti, je posledica nezadostnega dovajanja vitaminov, ki jih najdemo v mleku, maslu in v ribjem olju. Večina vitaminov izvira iz rastlinstva. Zato nastopajo avitaminoze pogosteje v zimskem času, ko vegetacije počivajo. Solnce, mati vsega življenja, je vsotvritelj vitaminov in njihovih predstopen. Mnogi njih so barvani in ne prenašajo svetlobe ter suše. Ker delujejo vitamini že v najmanjših količinah, si jih predstavljamo kot katalizatorje ali posredovalce kemičnega delovanja; v zvezi so tudi s prenašanjem kisika pri izogrevanju v tkivu. Normalna prehrana, v kateri je zastopano tudi sadje in zelenjava, vsebuje vedno za življenje zadostne količine vitaminov.

Od avitaminoz moramo ločiti bolezni, ki jih povzroča kvalitativno in kvantitativno nepravilno sestavljena hrana. Redke so bolezni, ki so neposredno posledica slabe in enostranske prehrane. Vendar smo imeli priliko opazovati v vojnem času bolezni, ki so bile posledica nezadostne hrane. Sem spadajo vodenični otok zaradi lakote in mehčanje kosti zaradi premajhnih količin apna v hrani. Često vodi nezadostna prehrana do slabokrvnosti in zmanjšane odpornosti proti bakterijam. Zlasti pri jetiki (tu-

berkulozi) vidimo, da je njen potek v precejšnji meri odvisen od pravilno sestavljene hrane.

Šele v zadnjih letih so natančneje razdirali vpliv načina prehrane na tuberkulozna obolenja kože, dočim so odnosi med prehrano in ostalimi kožnimi boleznimi že dolgo znani. So ljudje, ki jim je prirojena občutljivost na jagode, rabe in ribe. Ti ljudje dobijo po zavžitju takih jedi izpuščaje, otekline in pekoče pege po telesu. Razen prirojenih so pa tudi pridobljene preobčutljivosti kože proti raznim hranam. Ti svojevrstni odnosi med hrano in boleznijo pa spadajo že v področje živčnih bolezni.

Glavne snovi prehrane — beljakovine, maščobe in ogljikovi hidrati — niso za človeka, po svoji osnovi in konstituciji, istega pomena. Pogonska sredstva stroja se morajo ravnati po načinu njegovega obratovanja in po njegovi konstrukciji. Prav tako je s prehrano pri človeku. Tudi tukaj je treba v izbiranju hrane polagati važnost na njegov način življenja in njegovo zaposlenost. Več maščobe in ogljikovih hidratov potrebuje hrana telesnih delavcev, dočim mora hrana duševnih delavcev vsebovati gotovo količino beljakovin.

Če zavžije človek več maščobe in ogljikovih hidratov, kakor jih pri delu uporabi, se prebitek sčasoma odlaga v podkožnem tkivu, deloma pa tudi v ostalih notranjih organih. Tako zbiranje maščobe je škodljivo in je lahko vir bolezni. Premastna hrana lahko pokvari delovanje trebušne slinavke, ki mora s svojimi fermenti skrbeti za razkrajanje maščob v črevesju. Nekateri avtorji spravljajo premastno meso v zvezo z osnovo za raka. Čeprav to v splošnem ne drži, je vendarle svetovati onim, ki nagibajo k debelosti, da ne uživajo mastne in pretekoče hrane. Žolčni kamni, sladkorna bolezen in srčne bolezni so povprečno pri debelih ljudeh bolj pogoste, dočim suhi nagibajo k tuberkulozi.

Srednja pot v prehrani vodi torej najbolje k pravemu zdravju. Medicus.

Kulturne vesti

Književni sever

REVIJA ZA KNJIŽEVNOST, UMETNOST IN KULTURO.

Letos v Mariboru ustanovljeni Umetniški klub, ki združuje pisatelje, pesnike, glasbenike, igralce, slikarje, kiparje, arhitekto in kritike z ozemlja bivše mariborske oblasti, si je med drugim zadal tudi nalogo izdajati svoje lastno glasilo v obliki mesečnika za književnost, umetnost, in kulturo. Na eni zadnjih sej odbora, ki mu načeljuje pisatelj dr. Ivo Šorli, je bilo sklenjeno, da se bo novi mesečnik imenoval »Književni sever« in bo izšla prva številka letos meseca decembra, prvi letnik se bo pa zaključil do konca leta 1936. »Književni sever« bo po zunanji obliki in obsegu podoben ljubljanskim revijam, kakor so »Ljubljanski zvon«, »Dom in svet«, »Sodobnost« itd.

Nova revija? Marsikdo bo morda dejal, da je ni treba, saj jih imamo Slovenci dovelj. Drugi bo pa morda podvomil o tehtnosti te akcije s stališča »lokalnega« patriotizma. Prvim in drugim je treba poudariti, da »Književni sever« ni zamišljen niti kot konkurenca že obstoječim revijam, ki izhajajo vse v Ljubljani, niti kot pripomoček za boljše uveljavljanje štajerskih pisateljev in umetnikov. Revija bo le afirmacija celotnega slovenskega severovzhoda, ki je bil doslej brez svojega lastnega revijalnega centra. Pri njej bodo sodelovali po veliki večini pisatelji in drugi umetniki, ki niso nikaki novi ljudje, ampak že znani in priznani v celotnem slovenskem kolektivu in so jim zaradi tega vedno na razpolago tudi druge, že obstoječe književne revije. Umetniški klub se je pa mmo tega postavil na stališče, da bo morala biti vsa vsebina mesečnika na čim višjem nivoju tako glede beletrije, kakor glede esejistike in vseh razprav ter kritik.

Zaradi tega mora postati »Književni sever« organ dekoncentracije slovenskega kulturnega snovanja, razbremenitev Ljubljane in deloma vsaj tudi njen korektiv. Mimo tega bo naloga mesečnika oteži pozabljenju kulturna snovanja Maribora, Celja, Ptuj, Murske Sobotice in vsega slovenskega severovzhoda. Tu mislimo zlasti revijalno kritiko. Dejstvo je, da izzvene pri nas vse gledališke predstave, koncertne prireditve, razstave likovne umetnosti, gradbene akcije itd. v molku in večno pozabo. Kvečjemu v dnevnikih in tednikih se objavijo o vsem tem krajša ali daljša poročila. Ta poročila so prikrojena po ogromni večini načinu žurnalističnega poročanja, saj drugačna tu tudi biti ne morejo.

Revijalna kritika se je doslej ozirala v vseh obstoječih slovenskih revijah le na Ljubljano. Umetniško in kulturno snovanje slovenskega severovzhoda v njih ni našlo zanimanja. Ako se je klub temu kaj pisalo, je bilo le prigodno, naključnostno in navadno silno kratko. Ljubljanske revije tega nedostatka tudi ako bi hotele, ne bi mogle zadovoljivo rešiti. To bo mogla samo mariborska revija. Pa tudi mimo revijalne kritike je še vse polno umetnostnih, kulturnih in drugih problemov, ki čakajo na revijalno obdelavo.

Po vsem tem je ustanovitev »Književnega severa« zadosti utemeljena in opravičena pred eventualnimi ugovori in kritikami. Z njim se bo Maribor šele uvrstil med one centre umetnosti in kulture, ki niso samo prežvekovalci drugie ustvarjenega, ampak so tvorca in sgradi telji celotne stavbe. Poleg Narodnega gledališča bo nova revija najpomembnejša afirmacija naše slovenske umetniške tvornosti iz lastnih temeljev na se-

verovzhodu, zlasti pa v samem Mariboru.

Akadska založba

Za poslovno leto 1935-36 je izdala Akadska založba v Ljubljani lično »Pratiko«, ki je v bistvu le vez z naročniki njenih publikacij in obenem uspešna ter originalna reklama. Opremljena je z verzji Valentina Vodnika, kakor je bila nekoč prva slovenska pratika. Med vsebino omenjamo »Napoved letine« (program založbe) poročilo o »Slikarstvu baroka in romantike« (Monumenta artis slovenicae) in opise novih del, ki izidejo prihodnje leto. Poleg nadaljevanja dela »Monumenta«, ki bo v drugem zvezku obsegalo barok in romantiko, pripravlja založba za svoje drugo leto obstoja v novi zbirki knjig »Slovenska zgodovina v monografijah« dr. Balduina Sarie »Slovensko zemljo v starem veku« in dr. Frana Zwitterja »Gibanje prebivalstva na Slovenskem od 18. stoletja do današnjih dni«, v svoji redni zbirki pa novo izdajo prve slovenske tiskarne in v enem samem izvodu ohranjene knjige, Trubarjevega »Katekizma« z znanstveno obdelavo, »Valvazorjevo berilo« v redakciji in prevodu dr. Mirka Rupla ter izvirno znanstveno delo prof. Antona Sovreta »Grško pesništvo«. Dalje pa bo založba izdajala tudi »Znanstveni vestnik Akadske založbe«. Delo A. z. je tako priprava za uresničenje Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, ki postaja vedno bolj pereče.

Valentin Vodnik: Izbrano delo. V svoji zbirki Cvetje iz domačih in tujih logov, ki je namenjena pretežno študirajoči mladini, je izdala Mohorjeva družba v Celju nedavno peti zvezek Valentina Vodnika »Izbrano berilo«, ki obsega 128 strani. Knjiga je razdeljena na: Uvod, ki

obračuna Vodnikovo življenje in delo; Pesmi, ki so razdeljene na štiri oddelke ter Prozo s spisi in opombami. To berilo je doslej najobsežnejši izbor Vodnikovega dela, prirejen po prof. dr. Grafenauerju tako, da nudi po delu in komentarjih globok vpogled v življenje in snovanje tega velikega slovenskega moža, ki ga naša doba upošteva dosti premalo prav zaradi tega, ker ga premalo pozna. Poudariti moramo, da bere človek to »Berilo« zares z velikim zanimanjem, zlasti pa prozo in Grafenauerjeve komentarje. Knjiga zaradi tega ni potrebna samo študirajoči mladini, predvsem srednješolcem kot pomožna učna knjiga, ampak sploh vsej inteligenci.

Mladika, junij 1935. Junjska številka družinskega mesečnika Mohorjeve družbe v Celju »Mladika« je posvečena evharističnemu kongresu v Ljubljani, zato ima kot prilogo na finem papirju tudi večbarvno reprodukcijo Slavka Pengova slike »Sveta družina«. Vsebinsko tvorijo Žitnikove pesmi in »Kongresni junij«, »Prošnja pesem«, »Ljubljana ob kongresu«, »Gospodova tolažba«, »Nočna pesem« in »Večerna daritev«; Leopold Stanka pesmi »Kmečka« in »Srce«; srbska narodna v Smolejevem prevodu »Svetniki si delijo svet«; Ivana Čampa pesmi »Čebela« in »Cvet pelina«; Jožeta Udoviča pesmi »V rebri sanjam« in »Cesta« ter g. Strniše pesem »Drvar« in Ane Galetove »Slike«. M. Lovko je pripeval v prozi »Naše romanje«, V. Möderndorfer »Narodne pravljice«, Fr. Stele »Sodobno evharistično umetnost« s celo vrsto ilustracij in B. Kozak »Zdravilo za smrt in življenje«. Nadaljuje se dalje Habbertonov roman »Helenina otroka« (prevod), K. Jelšnikova pa objavlja prevod Timmermanove »Ukradene Matere Božje«. Številko zaključuje Pisana poljana, Dom in družina ter Zbava in šala.

Sport

Kdo bo prvak LNP?

V NEDELJO 30. t. m. SE BO ODLOČILO PRVENSTVO LNP. SREČANJE MED LJUBLJANSKO ILIRIJO IN MARIBORSKO SVOBODO.

Letošnje tekmovanje za nogometno prvenstvo LNP je pred zaključkom. Še nekaj tekem in borbe za točke bodo končane. Kdo bo prvak? To vprašanje si stavi zlasti Mariborčani, kajti letos je možnost, da si ponosni naslov »Prvaka LNP« pribori mariborski klub, in sicer SK Železničar. Toda prvenstva ne bo odločeval SK Železničar, marveč naša Svoboda, ki se bo v nedeljo 30. t. m. srečala z ljubljansko Ilirijo.

Ali ima Svoboda izglede proti Iliriji? Da, ali igrati mora tako kot v zadnjih tekmah. To se pravi, s silnim elanom in požrtvovalnostjo. Kot smo izvedeli bo Svoboda nastopila v najmočnejši postavi z Novakom in Tičarjem, ki bosta prav gotovo dvignila voljo in elan moštva. — Svobodaši imajo tudi prednost, da igrajo na lastnem igrišču in pred lastno publiko. Težka bo naloga SK Svobode, morda naj težja od obstoja kluba. Če bodo domačini rešili vsaj eno točko, potem je prvenstvo LNP odloženo, in sicer bo prvak SK Železničar. Sama pa se bo Svoboda rešila pred padcem v drugi razred.

Za prijatelje nogometnega sporta bo torej nedeljska tekma prav gotovo privlačna in se pričakuje rekorden obisk. Vsi Mariborčani pa moramo Svobodo podpirati v tem težkem boju, ker je poslednja prilika, da bo ostalo prvenstvo LNP v Mariboru. Tudi Ilirija bo nastopila v najmočnejši postavi ter gotovo zasta vila vse sile in znanja, da bo iz nedeljskega boja izšla kot zmagovalac. Tekma bo na igrišču SK Svobode v Magdalenskem parku in se bo pričela ob 17.30. Sodil bo sodnik iz Zagreba.

Jugoslavija ne bo več sodelovala v tekmovanju za balkanski pokal. JNS je na svoji zadnji seji sklenil, da izstopi iz tekmovanja za balkanski pokal. O tem je naša zveza izdala komunike, ki je priobčen v današnji številki »Jutra«.

Zavrnen protest Ilirije. Kot smo poročali je Ilirija proti verifikaciji prvenstvene tekme ISSK Maribor:SK Ilirija protestirala. Poslovni odbor LNP je že

protest zavrnil, toda Ilirija je nato protestirala na upravni odbor LNP, ki je na svoji zadnji seji potrdil sklep poslovnega odbora.

Ptuj

Dva požara v ptujski okolici. V torek 25. t. m. okoli poldne je nenadoma izbruhnil požar v Janežovcih, občina Sv. Urban, in sicer pri posestniku Antonu Severju. Goreti je začelo gospodarsko poslopje, ki je postalo žrtev plamena. Da se ogenj ni razširil na stanovanjsko poslopje in ostala sosedna poslopja, se je zahvaliti ptujskim gasilcem, ki so pod poveljstvom g. Breznika prihiteli na kraj požara. Požar je uničil vse poljske prideleke in poljsko orodje, med temi nekaj strojev in mlatilnico ter znaša škoda okrog 40.000 Din, ki je krita le deloma z zavarovalnino. Pri reševanju živine sta se težko opekla zakonca Anton in Marija Sever. Vzrok požara ni znan. Drugi požar je bil v Zg. Pleterju, občina Sv. Lovrenc na Dr. p. pri posestnici Rozi Vindiševi. Tudi tu je požar upepelil gospodarsko poslopje do tal in znaša škoda okrog 15.000 Din, ki je pa krita z zavarovalnino. Na kak način je prišlo do požara, tudi v tem primeru ni znano.

Smrtna kosa. V Ptuj je umrl Franc Lajbacher, višji davčni upravitelj v pok. v visoki starosti 80 let. V ptujski bolnišnici pa je umrla Roza Bezjakova, stara 14 let iz Nadol pri Žetalah. Pred kratkim se je zbodla z žebliem in rano zanemari-la. Nastalo je zastrupljenje krvi, nakar so jo spravili v ptujsko bolnišnico. Bilo pa je že prepozno in ni bilo več pomoči.

Kino. V soboto 29. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 30. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Noč v Benetkah«. V glavni vlogi svetovni tenor Tino Pattiera. Kot dodatek Foksov tednik in kulturni film ZKD.

V vsako slovensko hišo „Večernik“

Na sokolski pohorski goličavi so zapele sekire in lopate

Kuharji Sokola-Matice na delu za prvo sokolsko pohorsko postojanko — Planinski dom bo še letos pod streho — Na delo! — Prvi pričetek!

Sokolska beseda o prvi planinski postojanki na Pohorju je postala dejanje. Naj ne bo sokolskim pripadnikom in nobenemu zadržniku žal deležev in naj bodo ponosni, saj so podprli pozitivno delo naših Sokolov. Vsi pa, ki še niste, izpolnite svojo dolžnost in obljubo!

V znamenju sokolskega gesla: »Ne koristi, ne slave!« in v pričanju, da bo tudi mestna občina mariborska in vsa nacionalna javnost podprla stremenje mariborskih Sokolov, so se podali te dni požrtvovalni Matičarji in Studenčani na bivšo Kobiljevo frato, na sokolsko pohorsko goličavo, ki je postala njihova last. Na goličavi so zapele sekire in lopate kulukarjev. Z združenimi močmi so pričeli čistiti in pripravljati teren, kopati vodnjak, znašati kamenje, kopati temelje in pripravljati potreben les ter ostali material. Razveseljivo je dejstvo, da so se med kulukarje pomešali zlasti tudi starejši člani, kar vpliva zelo vzpodbudjevalno zlasti na mlajše, ki jih pri delu omamlja pekoče gorsko sonce.

Planinska postojanka na pohorski goličavi bo prvi gorski sokolski dom, ki bo zgrajen z žulji Sokolov in Sokolic. Zato pa bo tudi v ponos vsemu severnemu sokolstvu, ostalim bratskim društvom pa v vzpodbudo, kaj vse lahko ustvari trdna sokolska volja. Prav razveseljivo je tudi dejstvo, da so mimo matičnega podpisala po 6 deležev tudi vsa mariborska sokolska društva, in sicer Maribor I., Sokol Pobrežje, Maribor III., Sokol Studenci in Sokol Tezno. So sednja bratska društva v župi, sledite temu sokolskemu vzgledu!

Nastop dravinjskega sokolskega okrožja

REVIJA SOKOLSKEGA DELA V LOČAH PRI POLJČANAH.

V nedeljo je bil v Ločah pri Poljčanah okrožni zlet dravinjskega okrožja. Prvič so marljivi loški Sokoli sprejeli vase edinice svojega okrožja, ponosno so zato z nekaterih lišč plapolale trobojnice v pozdrav gostom, ki so prihajali od severa in juga. Trdovratno je zjutraj motil dež skušnje, ki pa so se kljub temu izvršile. Tukaj omenimo, da se nekateri skušnji niso udeležili, kar se je poznalo pri popoldanskem nastopu, ko so posamezniki, ki so vstopili v vrste tik pred nastopom, pri prostih vajah kvarili skladnost.

Ko se je bližala ura nastopa, se je začelo nebo polagoma jasiti, tako da se je nastop nemoteno izvršil. Pred njim je ob zvokih domače godbe krenil sprevod izpred šole na okrašeno telovadišče, nakar so se v hitrem tempu razvrstili nastopajoči oddelki, da pokažejo svoje najboljše.

Najprej je okrog 40 dece zaplesalo kolo pod vodstvom ss. Pirjeveve in Gurduškove. 16 koscev in grabljic na to je ugajalo vsem, zlasti onim, ki so jih gledali prvič. Dokaj skladno je nastopilo nato 24 članic pod vodstvom domače načelnice Uletove. Srčkani so bili sledeči »petelini in kokoške«, uvečbala s. Davidova. Igra je vzbujala prisrčen smeh pri odraslih in mladini. Sploh je pri nastopu prevladovala deca, dokaz tudi naslednja točka 80 višje dece s predpisanimi vajami. Ženski naraščaj 12 je vodila s. Fricova, moškega 18 pa br. Hrovat, oba iz Konjic. Nato so nastopili člani (24) ne ravno najboljše. Kot poslednji točki pa sta bili »turški ples« 5 članic iz Poljčan pod vodstvom s. Požegove in »ritmična sestava« 5 članic iz Konjic pod vodstvom s. Jerebove. Obe točki — zlasti zadnja — sta bili prav dobro izvedeni in sta ugajali nadvse. Orodne telovadbe ni bilo; ta pa je na okrožnem nastopu že skoro neizogibno potrebna. Nekaj je tako manjkalo. Sicer pa je ves nastop, ki je bil v rokah okrožnega načelnika br.

Nardina, pokazal lepo sliko dela nastopajočih in njihovih požrtvovalnih delavcev. Z vso brigo in vnemo se je lotil priprav domači starosta in načelnik učitelj brat Šolar, ki je k uspehu mnogo pripomogel.

Po nastopu se je nato za šolo vršilo sokolsko slavlje ob sodelovanju domače godbe in sokolskega pevskega odseka iz Poljčan. Naprej do čim večjih uspehov! Zdravo!

Sokolski nastop v Zgornji Polskavi

Četudi je bilo nebo zadnje nedelje prepredeno z nevarnimi oblaki, se je vendar zbralo izredno veliko število sokolskih prijateljev na Zgornji Polskavi, nekdanjem nemško orientiranem gnezdu, da prisostvuje prvemu nastopu tamkajšnje Sokolske čete.

Nastop, ki se je pričel točno ob napol-

vedanem času, je otvorila moška in ženska deca s prav skladno izvedenimi prostimi vajami. Sledile so vaje članic, igre dece in naraščaja, ki so nudile občinstvu mnogo prisrčnega smeha, orodna telovadba gostov, ženski naraščaj z nekoliko šibkejšo izvedbo, skupine moškega naraščaja, izvedene prav dobro, preskoki čez konja in proste vaje članov ter moškega naraščaja. Nastop je bil v celoti izveden prav dobro, vendar je pa bilo opaziti pri nekaterih oddelkih pomanjkljivo izvežbanost, kakor tudi kritje in skladnost. Po končanem nastopu je pozdravil ter čestital četi k njenemu uspešnemu delu br. Rismal, podstarosta Sok. društva iz Slov. Bistrice.

K uspehu čete, ki opravlja na Zgornji Polskavi važno nacionalno delo, so predvsem pripomogli br. Vokač, Rajnar, Radič ter ves upravni odbor, saj uspeh nastopa je zadovoljil zbrano občinstvo, ki ni štedilo s priznanjem. Zdravo! S. J.

Sokolsko društvo Maribor III. Društvena knjižnica je odprta vsako nedeljo od 9.—10. ure dopoldne. Knjižničar je brat Janko Eferl

Preteklost naše domovine

IZ POHORSKEGA PRAGOZDA.

Pohorskemu pragozdu so napravile konec tovarne za izdelovanje stekla, takozvane glažute, ki jih je bilo na Pohorju najmanj dvanajst. Lastniki glažut, ki so stale čisto nad tisoč metrov visoko, n. pr. Stara glažuta blizu Lobnice pri Zlodeju ali ona v Rakovcu, so od pohorskih graščin, sredi katerih pragozdov so imeli svoje steklarne, dobivali na sto let proti majhni odškodnini velikanske gozdove, da jih za potrebe svojih tovarn sekajo, ne da bi pri tem imeli kake dolžnosti, skrbeti za novo pogozdovanje. To kvarno gozdno gospodarstvo je bilo bolj usodopolno za pohorski pragozd nego lesna trgovina, ki je v onih časih sekala in redčila gozd večinoma le na vzrožju in pobočju Pohorja, ne pa tudi na njegovi obširni osrednji planoti ali na njegovem dolgem in širokem hrbtu.

V jesenski megli, v zimskih snežnih

viharjih, pa tudi spomladi so pohorski gozdovi, dasi močno iztrebljeni, še dandanes lahko nevarni za tistega, ki se v njih zgubi in vkljub dolgotrajnemu tavanju in iskanju ne najde prave poti iz njih. Te nevarnosti so bile v nekdanjih pohorskih pragozdih v resnici tveganje življenja, ki se je za marsikoga žalostno končalo na skritem, nedostopnem in neznanem mestu, ki ga svojci ponesrečenci nikoli niso mogli izslediti. »Pohorci« v ožjem pomenu besede, to so prebivalci južne pohorske strani, so hodili na njegovo severno stran v službo med »Zaplance«. Naravno je, da so se med domačine vračali pri vsaki priliki prav radi. Če je v jesenski megli tak samotni popotnik zablodil v pragozd, da je moral prenočiti pod milim nebom, pa če je potem zapadel sneg, je obnemogel ter je vsled mraza in lakote obležal mrtev na

mestu. Kdor je kdaj pozneje hodil tod mimo, je na mesto položil nekaj suhih ali tudi zelenih vejic in tako so v pohorskem pragozdu nastale znane »gomile«, zadnja preprosta znamenja nad neizkopanimi grobovi neznanega nesrečnika. Smrtne nesreče so se pogosto dogajale zlasti v zgodnji spomladi, ko je bilo južno pohorsko pobočje še kopno, planota in severna stran pa še sredi zime. Na poti iz solne in tople pomladi zasači »Pohorci« najhujša zima, mraz, led in noč; obnemore, omaga, leže utrujen pod košato smreko ali bukvo, sladko spi ter se ne zbudi nikoli več.

Mož, ki je pred sto leti poleti z vodnikom potoval po Pohorju, pripoveduje tudi o pohorskem pragozdu: »Namesto običajnih mogočnih bukev so se pojavljale stare, z makom porasle smreke in pa trave, tako visoke kot človek; posamezna, od starosti že suha in od vetra podrti debla, ležeča preko poti, so nam naznanjala začetek pragozda. Na majhnih travnatih ruti se je pokazala visoka kot človek čemerika s svojimi razdeljenimi listi. Na črni, od strohnelega lesa nakopičeni prsti je bohotel sivolistni planinski lapuh v takšni višini, da smo se morali tu pa tam s težavo prerivati skozi. Vsled množičnih podrth, križev na tleh ležečih dreves, vsled izvanredno bujnega rastlinstva in vsled visoko nasutega suhega listja se je nam steza kaj hitro poizgubila. Ob popolnem prenehanju vsake poti smo morali na slepo hoditi dalje. Gozdovi so bili čim dalje bolj divji in neprijazni, rastline vedno višje in veličastnejše. Ako smo dopoldne v širnih gozdovih, ki smo jih prehodili, našli še vedno sledi dreves, ki so bila posekana od človeške roke, so ti znaki sedaj na razdaljo poldruga ure izginili popolnoma. Bukve, smreke in jelke stoje tu pomešane druga poleg druge; na rodovitnih tleh dosega mnoge debelino, da merijo tri sežnje v obsegu, in kakor je njihova višina nenavadna, tako nenavadno je tudi pustošenje, ki ga viharji povzročajo med strohnelimi drevesi. Brez listja in vejevja štrle drevesa, mogočna in visoka kakor stolpi, kvišku ali pa leže razklana na tleh in noga gre včasih do kolena v gnilo trohno, če hočeš splezati na ležeče drevo, da si skrajša pot. Lepi mahovi, dolgi kakor sežanj, visé z gosto zrastlih smrek; mnogo dreves je z lišaji tako porastlih, da izgledajo popolnoma sivkastobela. Posebna lastnost teh pragozdov je strašna tišina, ki vlada v njih. Ure in ure nismo srečali niti ene žive duše, nismo slišali niti enega glasu.«

V teh pohorskih pragozdovih so se stalno živali: risi, medvedi in volkovi, divje zveri, ki so zajedno s pohorskim pragozdom, z njegovimi skrivališči, s temno-rastimi starimi debli in z njegovim mirom vred izginili s Pohorja za vedno. Ne toliko o risih, pač pa o medvedih in volkovi, pa tudi o divjih prešičih, ki so se nekoč klatili po pohorskih pragozdovih, ve ustno izročilo še marsikaj zanimivega povedati. Divjim prešičem je še posebno ugajalo obširno močvirje, ki ga na mnogih mestih na glavnem hrbtu Pohorja lahko občudujemo še dandanes in kojega zadnji ostanki so tudi Šentlôyrenška in Ribniška jezera. Zanimivo je, da v ustnem izročilu pohorski kmetič v borbi z medvedom, pa tudi z volkom vedno zmaga ali pa vsaj srečno odnese pete. Mnogoštevilne Volčje jame, Medvedje jame, brlogi in »ravne« še hranijo v našem bežnem času spomin na pohorske pragozdove in njegove divje zveri. Pohorski kmetič nastavi medvedu, ki mu ho di smukati lečo in oves, tik nad prepado garedvokolnica. V svoji radovednosti stopi kosmatinec na nastavljeni vozilo in trešči z njim vred v prepad. Mrtev ne obleži, pač pa nezavesten. Ko se zave in zagleda nesrečno, zahrtno nasilo pred sabo, ga raztrga, razgrize in razlomi na drobne kosce, potem odgodrja; na fišto ovseno njivo pa ga ni nikoli več nazaj. V pohorskem pragozdu nadleguje divjega mrjasa, ki z repičkom v močvirju preganja nadležne muhe še povrh medved. Medved zleze pred veprom na staro bukev po kresnih gobah, ki so zrastle na njenem deblu. Pohorski kmetič to opazi, pa podreže vse gobe na bukvi. Ko zopet hoče poredni medved po gobah splezati na bukvo, se gobe potrgajo, medved pada na tla, med njim in veprom se vna-

me huda borba. Nobeden ne zmaga; močno ranjena odšepata oba s sklepom, da se v tako borbo ne spustita nikoli več.

Zadnja kitica najlepše lovske pesmi, pristne pohorske, še hrani nekaj spomina na pohorski pragozd, ko poje:

Sličice današnjih dni

NA RAZVALINAH ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA. — GRENKA USODA MOŽA Z ZLATIMI ZVEZDAMI. — ČU DNE ČLOVEŠKE POSTAVE.

Postavna gospa Veronika S. ni bila zadovoljna s svojim možem. Nista se razumela. Hudi očitki z obeh strani so bili na dnevnem redu in čestokrat so bili sosedje priča mučnih scen, ki so se odigrale med njima. Ločila sta se. Veronika se je preselila k svojemu prijatelju.

Veronikin prijatelj je živel s tremi otroci ločeno. Veronika je prinesla v hišo srečo in zadovoljstvo. Toda sreča ni bila dolgotrajna. Veronika se je vrnila k svojemu možu, njen prijatelj pa je poiskal svojo ženo. Kdo bi domnel današnji svet. Čudna so pota našega življenja.

— Kaj želite gospa?
— Zopet sem prišla k vam.
— Lepo, toda kdo ste in kaj želite?
— Gotovo se me še spominjate.
— Prosim vas gospa, povejte, kaj želite?

— Jaz sem Veronika S. iz Magdalenske ulice. Pred letom sem bila pri vas s svojim možem, s katerim se nisva razumela. Takrat sva se ločila in preselila sem se k svojemu prijatelju. Gotovo se me še spominjate.

— Za božjo voljo, gospa, povejte vendar, kaj želite?

Višjega policijskega nadzornika se je lotevala nervoznost, ker so čakale pred vrati druge stranke. Gospa Veronika tega ni opazila in je po domače nadaljevala:

— Kaj želim? Da mi plača.
— Kdo naj vam plača in kaj?
— Moj prijatelj, moj drugi mož. Bila sem pri njem nad leto dni. Gospodinjala sem mu in redila tri njegove otroke, pa mi ni ničesar plačal. Pred dnevi sem se vrnila k svojemu prvemu možu in dogovorila sva se tako, da mi mora on, moj prijatelj, moj drugi mož, plačati moj trud in skrb. Nikjer ni zapisano, da bi mu morala leto dni brez plačila rediti tri otroke.

— Za božjo voljo, gospa, vi vendar niste bili njegova žena. Kaj zahtevate od njega?

— Moj mož je moral, ko sem živel z drugim, plačati neki ženski, ki je skrbelo za moje otroke. Pošteno ji je moral plačati. Menim, da je pošteno, če tudi moj drugi mož, ki sem ga zapustila, pošteno plača mojo pošteno skrb za njegove otroke.

— To spada na sodišče. Tam se pritožite. S takimi zadevami mima opravka policija.

Ker so bili posredi še neki drugi interesi otrok z obeh strani, je policija sklenila zaslišati drugega moža gospe Veronike, da izve za njegovo mnenje... Pa pripovedujejo ljudje o nekih silno kompliciranih zakonskih odnošajih. Kakor na vidimo, so nekateri, ki žive zakonsko življenje zelo enostavno, čeprav jih današnja družba prišteva med boljše kroge, iz katerih je tudi naša gospa Veronika.

Pavla R. se je zelo mlada omožila. Na obrazu se ji je poznalo, da je mnogo pretrpela v sedmih letih zakonskega življenja. Ker so jo duševne bolečine vedno hujše stiskale, se je odpravila na policijo.

— Pomagajte mi, gospod nadzornik. Moj mož vse zapije in vse zakvarta. Domov prihaja pijan in me neusmiljeno pretepa.

— Prijavite ga policiji. Poklicali ga bomo in kaznovali. Mož ne sme pretepati žene.

— Če ga prijavim, me bo še hujše pretepal.

— Mi ga bomo ponovno kaznovali.

— Nič ne bo to pomagalo. Ne bo se prav gotovo ne — poboljšal. Še hujše me bo pretepal.

— Verujte, gospa, ne bo vas. Videli bomo, kdo je močnejši, policija ali on.

— Ah, to ni dobro! Mi ne morete kaj drugega svetovati, da se rešimo trplje-

»V jeseni in pozimi volki tulijo, denem si kosmato kapo na glavo, vedno si podpiham svojega Šemborja, kateri mi sivna jazbeca izkopat zna.

Dr. Fr. M.

nja?

— Pojdite na sodišče in zahtevajte ločitev zakona.

— Toda, gospod nadzornik, midva imava hišico.

— Sodišče bo odredilo, kaj bo s hišico. Policija ne more in ne sme posegati v lastninske pravice.

— Kaj bom na sodišču? Tam moram plačati odvetnika. Tožba precej stane. To ni dobro.

— Potem vam mi ne moremo pomagati.

— Pokličite ga in mu recite, da mi mora dati od hišice polovico, da se ga rešim. Moj mož se silno boji policije.

— Želeli bi torej, da vam policija dodeli polovico hiše. Potem bi se ločili od njega.

— Če pa z njim ne morem živeti.

Policija ni mogla pomagati mladi, razočarani ženi. Zaradi hišice, do katere meni da ima pravico, bo rajše prenašala pekel in trpljenje vse dni svojega življenja.

Na skrajnem koncu periferije v skromni podstrešni sobici pri siromašnih ljudeh je stanoval mož, ki ga je zadnje dni zamenjal policijski agent z naročilom, naj se javi na policijo. Mož je bil svoje dni častnik z zlatimi zvezdami. Boril se je tudi ob prevratu na Koroškem za našo sveto zemljo. Za njegove vrline so ga celo odlikovali. Kakor mnogo drugih, je tudi njega doletela grenka usoda. Vpokojen je bil brez pokojnine in prevečen v rezervo.

— Od vas zahtevajo, da predložite dve fotografiji zaradi ureditve osebnih podatkov. Slikati se morate v uniformi.

— Mnogo zahtevajo. Kje naj vzamem denar, ko niti živeti ne morem. In še več. Kje naj dobim uniformo z zlatimi

zvezdami. Popolnoma sem uničen. Pridržanje za mojo preteklost je prišlo prepozno. V cunje sem oblečen. Jem pri tuji mizi. V trpljenju je umrl moj spomin na vse, kar sem dobrega storil svojemu narodu in domovini v tistih hudih dneh. Vse je pozabljeno in zato hočem umreti pozabljen brez spominov, brez časti, ki mi jo danes ponujajo.

Kratek in jednat, po vojaško je bil sestavljen zapisnik, v katerem je odklonil vse časti mož, ki je nekdanji nosil zlate zvezde, ki se je nekdanji boril za slovensko zemljo, ki pa za njega ni imela koščka kruha. O, domovina, ti si...

Pri nekem topničarskem polku na jugu naše države je služil Francelj iz Maribora vojak. Ko so mu potekali zadnji dnevi vojaške službe, se je tako hudo pregrešil, da je bil obsojen na štiri mesece zapora. Po odsluženem roku je Francelj romal v policijske zapore tamkajšnjega kraja. Ker pa vojaška oblast ni pristala na plačilo za Franceljevo »košto in kvartir« v zaporih, so ga odgonskim potem spravili v Maribor.

V Mariboru je Francelj doživel, česar ni niti v sanjah pričakoval od svojega rodnega mesta. Z debelim zavrtkom aktov v roki sta stražnik in Francelj potrkala na vrata ravnatelja mariborske jetnišnice.

— Prignal sem ga, ker je pri vojakih nekaj »naštimal«, da pri vas presedi odmerjeno kazen.

Natančno je gospod ravnatelj pregledal debeli akt, ki je bil opremljen že z najrazličnejšimi pečati in podpisi ter vprašal stražnika:

— Kdo bo plačal stroške za »kvartir in košto«?

Francelj ni imel denarja, stražnik pa gospodu ravnatelju na to vprašanje ni znal odgovoriti. Bil je prepričan, da bo stroške plačala tista oblast, ki je Francelina »zašila«. Ko je gospod ravnatelj stražniku in njegovemu varovancu raztolmačil predpise, po katerih se mora za take jetnike plačati stroške vnaprej in ko je Franceljev sprejem odklonil, sta se poslovila in podala ponovno na policijo. Policija pa si sedaj belj glavo, kam s Franceljom, ki ga domači in njegova izvoljenka že tako željno pričakujeta.

Muzei človeške sramote

V KRIMINALNIH MUZEJIH SO SHRANJENE VISLICE, GILJOTINE, ŽELEZNE KLETKE, VLOMILSKO ORODJE, PRIPOMOČKI ROPARJEV IN MORILCEV.

Razne zgodovinske zbirke nam pričajo o kulturnem življenju naših pradedov. Mimo teh zbirk pa je prišel človek zbirati tudi vse pripomočke, ki so se jih posluževali izrodki človeštva v svojem poslu. Take kriminalne muzeje imajo danes že vsa večja mesta. Služijo pa ti muzeji proučevanju zločinskega značaja, njegovih psiholoških posebnosti, pa tudi proučevanju vseh pripomočkov in motivov zločinskega delovanja. Kriminalnih muzejev pri nas še nimamo, čeprav je kriminalna kronika današnjega časa precej bogata in pestra. Pripomočke, ki pričajo o podivjanosti sodobnega človeka in o njegovem nagoru k slabemu in hudobnemu, hranijo naša sodišča kot corpora delicti.

Kriminalni muzeji, ki jih imajo Berlin, Pariz, Rim in druga mesta, so po navadi razdeljeni v tri sekcije: izvršitev zločina, njegovo zasledovanje in izvršitev kazni. V prvi sekciji je shranjeno številno orodje in orožje, ki so se ga posluževali za zasledovanje zločincev, v tretji pa orodje za justifikacijo. Zlasti zanimiv je kriminalni muzej v Rimu, ki je bil pred nedavnim odprt na pobudo pravosodnega ministra. V njem je zbran ogromen material, do katerega so pripomogla vsa italijanska mesta.

Med kopico morilnega orožja in zločinskih pripomočkov iz vseh časov najdemo v rimskem kriminalnem muzeju prave redkosti. Tako hrani muzej puško, ki je vdelana nevidno v promenadno palico, eno izmed bodal nosi napis: »Naj bi bila moja rana smrtna!« — razna druga bodala pa nam pričajo o velikem sovraštvu do bližnjega, ki so ga poznali

naši pradedje. Na stenah vise portreti znamenitih zločincev in posnetki zanimivih tetovacij. Neki zločinec je imel na prsih tetovirano obglavitev Ludvika XVI., drugi glavo pariškega rablja na krožniku. Posebno bogata je zbirka najmodernejšega orodja, ki se ga vlomilci poslužujejo pri svojem poslu.

V eni izmed dvoran je nameščena ponarejevalnica denarja z vsemi stroji in pripomočki. V drugi so predmeti, ki se

nanašajo na zgodovino kriminalnih zločinov in na tehniko kazniških zgradb. V posebni dvorani pa je izbrano orodje za justifikacijo zločincev, med drugim pet giljotin. Dve giljotini sta bili v paškem Rimu v obratu še do leta 1870! V majhni vitrini je shranjen rdeč plašč znanega rimskega rablja Bugattija, ki se je ponašal z rekordom, da je spravil na »oni svet« nad 500 zločincev, nedolžnih in krivih. Mimo navedenih vislic je v nekem kotu shranjena železna kletka v obliki človeškega telesa. V njo so v srednjem veku zapirali na smrt obsojene duhovnike, da so umirali od glada.

V velikih omarah hranijo razne zanimivosti, ki se tičejo pobegov in samomorov zločincev. Zanimiv je samokres iz krušne sredice, ki ga je zločinec pobarval črno z voščilom za čevlje in s katerim je vendarle uspešno ustrahoval paznika, da mu je pripravil pot v svobodo. Zelo zanimiva so tudi sredstva, s katerimi si prizadevajo biti jetniki in kaznjenci v medsebojni zvezi in z zunanjim svetom: listki v kruhu, svečah, cigaretah, vrčih — dvojnimi dnom itd.

Napadalni roji čebel.

Nenavaden napad je doživela te dni neka vas na Češkoslovaškem. Močni roji čebel so napadli najprej nekega voznika na cesti, nato pa vso vas. Po daljšem boju z razdraženimi čebelami so vaščani morali zažgati kresove in šele s pomočjo požarnikov in motorne brizgalne so ugnali razdražene čebele. Na bojišču ni obležal noben vaščan, pač pa na stotine čebel. Le mnoge povezane glave so pričale drugi dan o hudi in nenavadni bitki.

Jetnik.

»Zakaj ste v zaporu.«
»Ker sem bil zamudil vlak.«
»Da bi vas zaradi tega zaprili?«
»Da, če ga ne bi bil zamudil, bi odšel čez mejo!«

Med prijateljicami.

Ona: »Oče mi je obljubil 10.000 Din, če se ne dam poljubiti od nobenega moškega, dokler ne bom stara dvajset let.«
Marica: »Ah, potem bi imela danes že lepe obresti!«

Ljubezen.

»Če me zares ne marate, se vržem pod prvi jutranji vlak!«
»Za božjo voljo, ne tako hitro, saj odhaja vlak tudi ob pol devetih!«

Naobraženost.

»Oh, Pariz je čudovito mesto! Tam so ljudje tako naobraženi, da celo cestni prometni govorniki francoski...«

Simboli.

»Očka,« pravi Janezek, »učitelj nam je dejal, da je palmova vejica simbol miru. Kaj pa je simbol vojne?«
»Brezova vejica, moj sin!«

Kmalu po poroki.

Ona: »Vse sem prinesla sama v zakon. Pred najino poroko vendar nisi imel ničesar!«

On: »Pač... Mir sem imel!«

Inominajte se CMD

Mali oglasi

Razno

JOS FICHY IN DRUG. Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56. Izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestenecv, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

HALO! OTVORITEV GOSTILNE »TRŽAŠKI DVOR«. Vrtni koncert, dobra jedila ter pristno vino. Se priporoča gostilničarka Antonija Babič. 2869

KOVAČEVO UČILIŠČE Maribor, Krekova 6. Početniški tečaj od 1. julija do 31. avgusta 1935: Stroještvo, trg. račinstvo, knjigovodstvo, dopisje itd. Nemščina, konverzacija in pravopis. Letni tečaj od 1. septembra 1935 naprej. Prospekt zastoni. 2518

PREDELAVO MADRAC

doma izvršuje ceneno Perdo Kuhar. Vetrinjska ul. 26. 2049

V soboto, dne 28. t. m. bo ob 17. uri

OTVORITEV GOSTILNIŠKEGA VRTA

s koncertom in drugo zabavo v gostilni »Pri delavski pekarni«, Tržaška c. 38. Se priporoča Rado Starman. 2828

Posest

HIŠICA naprodaj, dve sobi, kuhinja, klet in vrt. Vprašati v gostilni Horvatič, Tezno. 2857

ŠTIRISOBN VIL

vrt, 56.000 Din. Družinske hiše od 20.000 naprej. Posestva od 2 do 100 orolov. Obrestonosne hiše, gostilne, pekarije prodaja Posredovalnica, Maribor, Slovenska ul. 26.

DVOSTANOVANJSKA HIŠA električna razsvetljava, novo zidana drvarnica, velik vrt, studenec, napredaj takoj proti gotovini. Poizve se: Aleksandrova c. 42. Pobrežje pri Mariboru. 2877

V najem

GOSTILNO s kegljiščem oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2860

Kupim

KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ dobro ohranjen, kupim. Plačam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 2855

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO oddam, Magdalenska 42. 2834

LEPO OPREMLJENO SOBO oddam, Magdalenska ulica 61 2870

SOBO, prazno ali opremljeno, oddam eni ali dvema osebam za Din 200.—, Koroščeva 6-II. vrata 8. 2837

PRAZNO SOBO

oddam takoj stranki brez
otrok. Pobrežje, Lovska uli-
ca 12. 2843

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom takoj od-
dam ceneno. Virant, Gregor-
šičeva ul. 7-I. 2844

Prodaj**POHIŠTVO**

lastnega izdelka dobavlja po
skrajno zmernih cenah Zalo-
ga pohištva združenih mizar-
jev, Vetrinjska ulica 22, na-
sproti trdnice V. Weigl. 9-t.

KOMPLETNA SPALNICA

dobro ohranjena po zelo
ugodni ceni na prodaj. Vpra-
šati od 2-4 v Gosposki ul.
58-III, vrata 19. 2846

OTROŠKI VOZIČEK

globok, dobro ohranjen, na
prodaj. Gajeva ul. 9. 2878

PISALNA MIZA

umivalnica z zrcalom, mize
in stole takoj za prodaj. Kreko-
va ul. 5-I. 2861

KRATEK GLASOVIR

ali pianino, modern, krasen
zvok, svetovna znamka, sko-
raj nov, prodam. Tattenba-
chova 21. 2863

KOPALNE OBLEKE

po meri in okusu v vseh bar-
vah dobite najceneje v me-
hanični pletarni Slovenska
ul. 26. 2780

STOJEČI PARNI KOTEL

8 m prostora za kurjavo, se
ceno odda Adolf Bernhard,
Maribor, Aleksandrova c. 51.
2868

KOLJE

kalano, žagano in okroglo za
trto, vrtnice, fižol in paradiž-
nike prodaja Gmíšek, Razla-
gova ulica 25. 2866

MODERNE COUCHE

naslonjače, madrace, žične,
tapecirane vložke, železne po-
stelje najceneje pri F. Nova-
ku, Koroška 8 Vetrinjska 7.
2833

Stanovanje**STANOVANJE**

dve sobi in kabinet oddam.
Kosarjeva ul. 38. 2832

2-3 MLAJŠI DIJAKINJI

sprejem z novim šolskim
letom v popolno oskrbo. Ve-
lika zračna soba, kopalnica,
vrt, na željo nemška konverza-
cija. Naslov v upravi lista.
2848

DVE SOBI

kabinet in pritlikline oddam s
1. avgustom. Vrbanova ul. 61
2858

SOSTANOVALKO

sprejem poceni. Vprašati
pri frizerju, Koroška cesta 52
2859

TRISOBNOSTANOVANJE

v pritlikline oddam. Vprašati
Prešernova ul. 18, vrata 2.
2862

POŠTENEGA DELAVCA

vzamem na stanovanje. Ko-
roška cesta 74. 2866

SPREJMEM GOSPODA

(gospodično) na hrano in sta-
novanje. Občinska kolonija,
Koseskega ul. 49. 2874

KARL ROBAUS, KOROŠKA 24

Najstarejša mariborska pekarna - Najmodernejše opremljeni obrat

Vljudo naznanjam, da sem predala svojo
pekarno z dnem 1. julija t. l.

gosp. pek. mojstru Karolu Rakuši

Zahvaljujem se svojim cenj. odjemalcem za
njih naklonjenost ter jih obenem prosim, da
ohranijo svojo naklonjenost tudi mojemu na-
sledniku.

Helena Robaus

Prevzel sem od gospe Helene Robausove
staroslavno pekarno, ki jo bom vodil pod imenom

Karla Robausa nasl. Karol Rakuša

Potrudi se bom, da s svojim strokovnim
znanjem ohranim sloves, ki ga uživa pekarna,
tako radi prvostnega peciva in najboljše po-
strežbe, kakor tudi radi svoje zgodovinske zna-
menitosti.

Vse cenj. odjemalce prosim, da naklonijo
svoje zaupanje tudi meni.

Karol Rakuša

Opravična številka IX I 2101/34-15

Dražbeni oklic

Dne 29. julija 1935 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču
v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga Koroška vrata vl. št. 31, 155 in 338.

Cenilna vrednost Din 486.899.—

Vrednost pritlikline Din 67.550.—, ki je že upoštevana zgoraj
pri cenilni vrednosti zemljišča.

Najmanjši ponudek Din 243.499.50

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na
uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 4. junija 1935.

SELITVE

Prva jugosl. transportna d. d.

Telefon 20-44

s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor
tudi **v skladiščenja** izvršuje najceneje

Schenker & Co.

MARIBOR, MELJSKA CESTA šte. 16

**Vaša mladina
naj gre v naravo!**

Zrak in solnce ji dajeta zdravje.
Svetujemo Vam: Varujte kožo
Vaših otrok z Niveo, kajti
Nivea pospešuje tvorenje pig-
menta, ki je najnaravnejše in
najboljše varovalno sredstvo
za človeško kožo.

NIVEA-CREME

2531

Proviant za poletje

jamčim, da ostane svež in nepokvarjen.

Mesne konzerve, pastete, sardine, salame, suhe
klobase, slanina, sir v škatljah, čokolade, kandite,
kekse. — Narezek pristnega emendolskega sira
po najnižjih in brezkonkurenčnih cenah.

L. UHLER, delikatesna trgovina
Maribor, Glavni trg.

Zahvala.

Za iskreno sočustvovanje ob izgubi ljubljenega sina

Alfreda Lavriča Zaplaz

generalštabnega majorja v. p.

se najpriskrajše zahvaljujem vsem njegovim kamera-
dom, koroškim borcem, zastopniku banske uprave,
sreskemu načelniku gosp. dr. Senekoviču, županu ma-
riborske občine gosp. dr. Lipoldu, Glasbeni matici za
lepo petje, vsem nacionalnim korporacijam, onim, ki
so poklonili venci in vsem, ki so se poslovili od njega
na njegovi zadnji poti.

Posebno se pa zahvaljujem gospodu prof. dr. Do-
larju za globoko pretresljivi poslovilni govor.

Maribor, dne 27. junija 1935

Ivan Lavric,
nodmaršal v. p.

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na oglu
Gospoke - Slovenske ulice

**Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno**

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, prej
Južnostajerska hranilnica

